

„Зостанься з нами, Господи наш милий”

ПАСХА ВИЗВОЛЕННЯ

(ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ
УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ
В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ)

„Наша пасха — Христос!” (1 Кор. 3,7)

Дорогі у Христі Брати і Сестри в Україні та в розсіянні по світі суші:

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!
Народ, з якого вийшов Спаситель наш Ісус Христос, відзначив День Пасхи на пам'ятку свого виходу з єгипетської неволі. Це був спомин про чудесне визволення його з духовного, соціального і політичного рабства. Це велике свято мало два основні прояви: релігійний і національний. Воно ґрунтувалося на переконанні, що народ завдячував своє визволення надприродній інтервенції Бога і на факті, що це визволення було метою дати цьому народові нагоду поселитися на призначеній йому Богом землі та розбудувати там своє незалежне духовне, державне, культурне і господарське життя. Це свято святкували торжественно, радісно і величаво.

Так і для всіх віруючих, а зокрема для нашого українського народу, християнський Великдень є торжеством торжества, святом перемоги і визволення: перемоги Христа над грішним світом і смертю, добра над злом, духа над матерією, Христос, воскресши з гробу, врятував нас від погібелі вічної, визволив нас із кайдан гріха та відкрив перед нами двері до благословенного життя в світі дочасному і в вічному. А його перемога є перемогою всіх.

(Закінчення на стор. 8)

Провідна неділя в Бавнд Бруку присвячена річниці Чорнобиля

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Як повідомляє Митрополит-Канцелярія Української Православної Церкви в ЗСА, цьогорічна Провідна неділя, 26-го квітня, присвячена також першій річниці трагічної катастрофи в Чорнобилі.

Порядок заупокійних відправ передбачує: год. 9-та ранку — зустріч Владик; год. 9:30 ранку — Соборна Архисейська Свята Літургія; год. 11:30 — Загальна Панахида з участю духовенства українських церков, яку очолює Блаженніший Митрополит Мстислав та Архиспископ Константин і

Єпископ Антоній; год. 12:30 — початок відправ Панахид над окремими могилами.

Паркування автомобілів виключно на терені довкола Дому Української Культури, в'їзд з Дейвідсон аве. Паркування — 3 дол. за авто. Крім того, кожна особа, що знаходиться на терені цвинтаря церкви-пам'ятника, зобов'язана мати святкову стрічку, ціна якої один долар. Прихід з продажу стрічок призначений, в першу чергу на очищення і впорядкування цвинтаря після Провідної неділі.

О. д-р М. Стасів обраний головою Торонтонської Округи УНС

Торонто. — Тут відбулися в суботу 14-го березня ц.р. Загальні збори Торонтонської Округи Українського Народного Союзу.

Предсідником зборів був головний радний УНС Василь Дідух, а присутніми на зборах були головний предсідник УНС д-р Іван Фліс і член Головної Контрольної Комісії Леонід Філь. Після відмовлення молитви та вибору президії протокол із останніх зборів Округи відчитав Іван Шлапак.

На зборах обрано нову управу Округи Відділів УНС в такому складі: о. д-р Мирон Стасів, парох української католицької церкви в Торонто — голова, А. Ковальчук — заступник голови, Гаврило Мисків — касир, Іван Шлапак — секретар, Іван Дмитро Попадич — організатор. До Контрольної комісії увійшли: Л. Філь, Микола Хомин і Степан Вовк.

Головне слово в часі зборів виступив головний предсідник УНС д-р І. Фліс. Він зробив перегляд праці Округи за 1986 рік, висловлюючи признання поодиноким діячам УНС, які приклали найбільше зусиль. Тут на першому місці треба поставити Г. Миськова, що придбав 24 членів. Але помітно зусилля активістів не виконано призначеної квоти, 200 членів за 1986 рік і тому д-р І. Фліс заклав усіх організаторів і секретарів Відділів УНС доложити в цьому році більше зусиль до своєї праці.

Дальше головний предсідник у своєму вичерпному слові порушив справу потреби власного приміщення в Торонто для зібрань окремих Відділів УНС

Отець М. Стасів

як і Округи, і висловив справу будинку при Блур вулиці, який УНС мав намір купити, але це не вдалося. Тепер

(Закінчення на стор. 8)

З'їзд КРАКІВ'ЯН НА СОЮЗІВЦІ

Кергонксон, Н. Й. — З'їзд краків'ян на Союзівці відбувся в суботу і неділю, 24-25-го квітня ц.р. В програмі: доповіді-спомини про Краків і його високі школи та громадські і студентські організації, що їх виступає Б. Стебельський, В. Пушкар, М. Климишин, О. Патрило-Мороз, Я. Падох; гуморески й сатира пера А. Шумської-Стебельської, І. Дибко-Филипчук і М. Завицького; виставка пам'ятників знімків та пляннування пропам'ятної книги про український Краків. В суботу — бенкет, в неділю Служба Божа й обід. Початок у суботу 10 год. ранку. Проситися про вчасну резервацію та краківські знімки.

К. Кричевська-Розандич — „Гуцулата з писанками”

ПАНАМА НЕ ПРИЙНЯЛА К. ЛІННАСА

Вашингтон. — Газета „Нью Йорк Таймс” інформувала у вівторок 16-го квітня ц.р., що генеральний прокуратор Едвін Міз намагався безуспішно вислати, чи згідно депотувати, заплідженого у нацистських злочинах естонця Карла Лінаса до Панами і атакував подібно вирішив, що „Зелені” Стейти Америки не віддаватимуть в руки КГБ ієвських катів людини на видиму смерть хоч би з тих причин, що він вже був заарештований в 1961 році в Естонії на смерть у відсутності, а советські газети три тижні перед початком суду висловили йому „смертний вирок”.

Панама, як виглядає з інформації, спочатку була погодилася видати візу для К. Лінаса, але потім, правдоподібно під тиском життів відмовилася. Про відмову повідомив в Нью Йорку кореспондент Хосе І. Бландон, генеральний консул Панами. Речник Департаменту справедливості Патрик Кортен заявив, що К. Лінаса буде депортований.

Він однак відмовився від коментарів і не хотів відповісти на питання, чи до СС-СР.

Представники жидівської громади в ЗСА „з полешенням зіткнули”, довідавшись про відмову Панами прийняти Лінаса. Менахем З. Розенцафт, який свого часу вже виступав з тією справою на сторінках „Нью Йорк Таймс” і атакував Петрика Бюкенена, Елізабет Голдман, Елай Розенбаум, член ради директорів Світового жидівського конгресу, поспішно виїхали з Нью Йорку до Вашингтону, щоб на місці „допильнувати справи” передачі Лінаса в руки КГБ. Після зустрічі з панамським амбасадором Домінладором Базаном, Розенцафт заявив кореспондентам, що „панамцям навіть ніхто не сказав хто є Лінаса і що він є воєнним злочинцем”. Жидівські речники побоюються тепер, що Е. Міз знайде для нього іншу країну в Південній Америці, де він „спокійно” доживатиме свого віку.

В європейських країнах підвищилася радіація

Бонн. — Уряд Західної Німеччини попросив Советський Союз пояснити, чим викликано підвищення радіоактивності, що спостерігалося минулого місяця в кількох країнах Європи.

Представники міністерства охорони довкілля Кляв для Конрад сказав репортерам, що спочатку запит був висланий дипломатичними каналами через амбасаду Західної Німеччини в Москві. Запит був викликаний повідомленням, що надійшло з Інституту атмосферної радіації, який знаходиться у місті Фрайбург. Працівники цього інституту прийшли до висновку, що джерело зараження знаходиться в Советському Союзі, де, мабуть, сталася невелика несправність на якомусь нуклеарному об'єкті. Підвищення радіоактивності було мінімальним і його не можна порівняти з тим, яке зареєстровано після катастрофи на Чорнобильській енергетичній станції 26-го квітня минулого року. Хоч підвищення радіоактивності не представляло ніякої небезпеки для здоров'я, однак вчені інституту

підготували звіт про джерело зараження, і в Москву був висланий запит. В ньому говорилось про підвищення радіоактивності у Західній Німеччині від 9-го до 15-го березня.

У вівторок, 14-го квітня, завідувач відділом інформації міністерства закордонних справ СРСР Геннадій Герасімов сказав: „Система радіометричного контролю працює нормально. Вона не зареєструвала ніяких підвищень радіації на советській території. Тому джерело зараження треба шукати в іншому місці”.

Представник західнонімецької організації Атомфорум, Манфред Пецо, сказав, що „звіт про Інституту атмосферної радіації не залишає сумніву, що джерело зараження знаходиться в Советському Союзі повинен дати висновок”.

Максим Синицький

Великодня молитва невольників у Сибіру

„Вони ж удержували його, кажучи: Зостанься з нами, бо вже надовечір і нахилився день”, Луки 23:29.

Зостанься з нами, Спасе милостивий, Бо вже заходить сонце над Сибіром; А ми самотні: слабнуть наші сили, Усі замучені червоним звіром.

Нема спасіння в цих лісах від згуби У цьому царстві мертвого спокою... Зостанься з нами, наш Ісусе любий, Й дозволь померти тихо тут з Тобою...

Ти знасиш наші муки та страждання Й тернисту путь далеким світам, Всі поривання та палкі бажання: Зостанься ж тут в Сибіру, Боже, з нами!

Десь є Великдень, тут — морози й ночі... Охляли ми, підбиті наші крила... Піднісьмо до Тебе наші очі: Зостанься з нами, Господи наш милий!

Заносить сніг і нас і наші речі, Засипав шлях в далеку Україну... Зостанься, Христе, в цей останній вечір І з нами будь до смерті, Божий Сину!

Дж. Шульц інформує альянтів про розмови в Москві

Брюссель, Бельгія. — Державний секретар Єднанних Стейти Америки Джордж Шульц закінчив свої триденні розмови в Москві з міністром закордонних справ СРСР Едуардом А. Шеварднадзе, головою Ради Міністрів Ніколасом Рижковим і генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим і прибув до Брюсселя, головної квартири Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО), щоб тут поінформувати європейських альянтів про перебіг розмов, можливість підписання договору про зменшення ядерної зброї і відтягнення з Європи — Центральної, Східної і Західної — ракет середнього zasięgu з атомовими головками.

Не зважаючи на те, що Дж. Шульц мав деякі успіхи у самих переговорах, він внісав зі столиці комуністично-московської імперії дещо пригноблений комплікований ситуацією і висуванням советськими речниками все нових й нових вимог, які, очевидно, стоятимуть на перешкоді до остаточного завершення переговорів в тій справі і до підписання договору, процедура якого мала б відбуватися у Вашингтоні в присутності советського лідера М. Горбачова, який у принципі погодився на відбуття третьої з черги зустрічі на вершині між ним і президентом ЗСА Рональдом Регеном, але цією „принциповою” справою повинна бути справа відтягнення ракет з Європи.

Вашингтон, як кажуть політичні аналітики, не може з легкої руки прийняти усі советські передумови тим більше, що його європейські альянти, почувачись загроженими навіть советською конвенційною зброєю і значною перевагою війсь-

кових одиниць, протестують, що вони не будуть неспроможні забезпечити від євразійської советської агресії. В кожному разі вони стануть предметом принципів і советського пропагандистського тиску. Одним словом американсько-советський договір поставив їх в оборонне положення, у якому за якийсь час опиняться також ЗСА, до чого властиво стремлять советські верховоди.

Супроводжуючі державного секретаря кореспонденти зазначають, що властиво їм тяжко було б пояснити чим М. Горбачов дійсно стремить до частинного роззброєння і зменшення ядерної зброї, чи використовує тільки свою ядерну перевагу для „мирної пропаганди”, а коли ЗСА наближаються вже до підписання договору він ставить нові вимоги, які руйнують попередню атмосферу.

Дж. Шульц, не маючи іншої альтернативи, говорив про поступ і успіхи у переговорах, але заявив інших речників Уряду і самого президента Р. Регена, який тепер перебуває на короткому відпочинку в Каліфорнії, взагалі не звучать оптимістично, радше навпаки, говорення про „довгий шлях переговорів” свідчать, що зустрічі і переговори в Москві були тільки частинним позитивним досягненням.

Тоді, коли Дж. Шульц інформуватиме європейських альянтів про переговори з СРСР, Едвард Ровін поїхав до Японії і Китаю, щоб поінформувати тамешні уряди про хід розмов і їхні вислиди. В Москві советські речники скликали поспішні наради амбасадорів сателітних країн, каже ІАСС, правдоподібно з цією самою метою.

ГРУПА АМЕРИКАНСЬКИХ конгресменів погодилися провести телевізійні дебати з депутатами Верховної Ради СРСР. Ці дебати буде передавати телебачення обох країн. Обі сторони погодилися на дискусію ще в минулому році, коли голова Ради Союзу — однієї з двох палат советського „парламенту” — Лев Толкунов зустрівся з тодішнім спікером Палати Представників Конгресу Томасом О'Ніллом. Після тієї зустрічі в Конгресі створили групу для підготовки до дебату. До неї ввійшли шість конгресменів. Перша рунда дебатів запланована на 25-го квітня. Демократ Дж. Бранн сказав, що однією з цілей передачі є дати зрозуміти советським телебачачам, що „Єднаними Стейтими не управляють капіталісти з Волл Стріт”. Під час дебат будуть обговорюватися найрізноманітніші справи, що хвилюють народи обох країн — роззброєння, права людини, регіональні конфлікти.

ПАСХАЛЬНИЙ ПРИВІТ

(МИР У ГОСПОДІ І НАШЕ АРХИСЕЙСЬКЕ
БЛАГОСЛОВЕННЯ!)

„Він воскрес, як ото сам прорік!” (Мт. 28:6)

Розп'ятий Син Божий, умираючи на хресті за гріхи світу, закликав сильним голосом: „Отче, у Твої руки віддаю духа мого!” (Лк. 23:46) і „схиливши голову, віддав духа” (Ів. 19:30).

Закли Іосиф з Ариматеї та Никодим заходились біля похорону мертвого Його тіла, Христова душа спішила до аду, де праведні душі Старого Заповіту вже віками чекали на своє спасіння. Чи можна уявити собі ту радість і потіку тих праведних душ, які нарешті дочекались обіцяного Спасителя, що прийшов визволити їх з неволі диявола і, відчинивши небесну браму, завести її до слави вічного життя у небі?

Цю таїнственну хвилину визволення праведних душ з аду старались схопити Богом надхненні іконописці, які майстерно й величисто ввели нашу традиційну ікону Христового Воскресіння. На ній зображений Христос „наша Пасха” (1 Кор. 5:7), як Він, проломивши входові двері до аду, визволяє з нього душі праведних. Крила розбитих дверей упали хрестовидно до стіп Спасителя, бо Він подолав силу пекла й диявола саме своєю смертю на хресті. Так ото сповнилося давнє пророцтво, що обіцяний

(Закінчення на стор. 6)

„РАДУЙМОСЯ СЛАВІ СПАСИТЕЛЯ”

(ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
(СОБОРНОПРАВНОЇ) В АМЕРИЦІ І ЄВРОПІ)

Всечесному Духівництву і Вірним УАПЦ(У) Соборній Україні та які живуть по всьому світі Великодне Архипастирське Послання Мир Божий і Архипастирське Благословення.

Христос Воскрес!

Нині найраднішіше благословення вселенське свято. Після своїх трагічних мук і розп'яття на хресті Ісус Христос на третій день воскрес! — як Він заповідав кілька разів під час Свого великого Благослов'я на нашій планеті землі.

І тому вся Вселенна урочисто радується: „Воскресіння Твоє, Христе Спасе, Янголи оспівують на Небесах, і на Землі сподоби від чистого серця Тебе славити”.

Христос завжди говорив про найбільшу ведучу заповідь, як у всесвіті, так і в людському житті, щоб понад все ми любили Бога, а також взаємно любили один одного як і Господь нас полюбить. І тоді завжди ми будемо мати ясні плоди у нашій праці і перемогу в боротьбі. І „Ніхто більшої любови не має над ту, як хто власне життя поклав би за друзів своїх” (Іван, 13, 13). І Христос Вселенним життям дав приклад Абсолютної Любові і Самопожертви для спасіння душ всього людства.

А поскільки Господь послав наші душі народитися в українській нації, то цим Він уклав у наші душі і надзвичайне місієне призначення серед української нації, щоб ми також із Абсолютною Божою Любов'ю своє життя віддали за друзів своїх у нашій саможертвенній боротьбі

(Закінчення на стор. 8)

„ПАЛАЄ УКРАЇНСЬКЕ СЕРЦЕ”

(ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ (СОБОРНО-
ПРАВНОЇ) У ВІЛЬНОМУ СВІТІ)

Христос воскрес!

„Ходімо з свічками в руки назустріч Христові, що виходить із гроба, як Жених”. (Тропар 5-ої пісні Великоднього канону)

Заклик преподобного Івана Дамаскина іти з свічками в руках назустріч Христові ми виконуємо на початку світлої Великодньої утрени в час процесії навколо храму під могутній гомін дзвонів і хорівий спів стихир. „Воскресіння Твоє, Христе Спасе, янголи оспівують на небесах, і нас на землі сподоби чистим серцем Тебе славити”.

З дитинства кожен учасник цього величного хресного ходу відчуває і на все життя запам'ятовує як у цей час, разом з паланням свічок, палають вірою і наші серця, бо ми йдемо назустріч Воскреслому Христові в освітленому храмі, з якого зникла темрява і сум Страсного тижня, а засяяла безмежна радість Воскресіння.

Коли двоє учеників Христових по дорозі в селі Еммаус зустріли Подорожного, який розвіяв їхній сум і невпевненість, вияснивши їм Святе Писання про страждання, смерть і воскресіння Христа, а потім виявив їм Сце в ламанні хліба і став невидимий їм, — сказав собі: „Чи не

(Закінчення на стор. 6)

Відбудеться мистецька виставка Козаків у Менор коледжі

Дженкінтаві, Па. — У першому тижні травня відбудеться в Менор джуніор коледжі мистецька виставка Козаків — батька і синів.

Виставку спонзорє Студійний Осередок Української Культури коледжу. Відкриття виставки Едварда Козака, Юрія Козака і Яреми Козака відбудеться в суботу, 2-го травня ц.р., о

год. 7:30 вечора у семінарійній залі бібліотеки „Василіяда”. Виставку можна буде також оглянути у неділю 3-го травня від год. 11-ої до 4-ої по полудні, і 16-го та 17-го травня від год. 1-ої до 4-ої по полудні. За особливим домовленням слід телефонувати до Христини Хомин-Іжак, кураторки СО-УК на число: (215) 885-2360 екст. 64.

СВОБОДА **SVOBODA**
FOUNDED 1983
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200
Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00.
UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право втручання в матеріали, надіслані на скорочення. Надіслані матеріали, незалежно від змісту, повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно зазначить, долучивши за адресованою коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Папа Іван Павло II та українці

Теперішній Папа Іван Павло II, перший слов'янин на Апостольському престолі, польський патріот, який того свого патріотизму не окриває і є живим прикладом тісного пов'язання Церкви і народу. Це надзвичайно цікава постать, яка імпонує і захоплює не тільки завдяки стану, що його займає, але й завдяки своїм особистим прикметам та своїй поведінці. Консерватист, який не визнає компромісу у таких справах, як розводи, аборти чи celibat, водночас надзвичайно «людський», приступний і такий, який раз-у-раз, маніфестує свою вірність єкуменізму, проголошеному Другим Ватиканським Собором. З усіх своїх попередників за близько дві тисячі років християнства — це Папа, який найбільш подорожує по всіх континентах, при чому завіз традиційний уже церемоніал: висідаючи з літака на будь-якому континенті і в будь-якій країні, клякає і цілує землю. Це не жест на показ, — це символічний акт, що йому кожна країна, яку відвідує, однаково дорога. Перед виїздом до щораз іншої країни — докладно знайомиться з її історією, населенням, відносинами і, очевидно, віровизнаннями.

Але ніколи не займається пропагандою католицизму, як віровизнання, що його прагне поширювати. Благословить всіх тих, хто не є католиками і тих, хто ними є. В Африці благословив і поган та виправдував це прилюдно, що всі люди, які визнають Вищу Силу, є йому дорогі.

Скрізь, куди приїздить, вітають його величезні маси народу. Але буває, що його приїзд розбухує місцеві конфлікти і пристрасті. Під час недавнього його подорожі до Чиле, де панує правий диктаторський режим, дав нагоду противникам того режиму, що їх центральна групою є комуністи, до ворожих демонстрацій брутальної реакції поліції. Папа таврував одних і других і проповідував права людини, які є стрижнем християнства.

Папа Іван Павло II є першим поляком у Ватиканському палаці, але й першим Папою, який знає українську мову, шукає зустрічі з українською громадою та промовляє до українців по-українськи. Знаменито знає історію Сходу Європи й історію Церкви, зокрема Української. Наші канадські земляки пам'ятаючи його історичний виступ у Вінніпегу, де він поручав українським слухачам бути не тільки вірними Церкви, але й своїм українській батьківщині. Знає суть комунізму, бож у Польщі править советський градоначальник генерал Войцех Ярузельський. Ворожість польської Церкви до панівного режиму проявлялася у таких проповідях духовників, які в реакції доводили до брутального вбивства кількох духовників агентами поліції. Папа — ворог усякого насильства, поручав «співжиття» Церкви у Польщі з панівним режимом на базі такої компромісу, щоби не використовувати проповідницькі влади ворожої проти режиму дії. Але проблема шкільництва і права також Церкви впливати на виховання і світогляд молоді — все це актуальна в Польщі.

З доручення Папи їздив до Польщі Архiepіскоп Мирослав Марусин, дипломат, який своєю достойною поведінкою довів, що брав безпосередню участь у Богослужбах разом із польськими владиками та водночас причинився до злагіднення режиму супроти вивезеного з рідної Лемківщини на «відзискані землі» українців. Були вістки, що Архiepіскоп Марусин таки діб'ється того, щоби Папа із згодою від примаса в Польщі призначив українського католицького єпископа. Велика частина нашого суспільства має жаль до Папи, що він не завершив ієрархії помісної Української Католицької Церкви Патріярхатом. Але прив'язанням до такого Патріярхату прикметників, «Київський і Львівський» надає цій проблемі також політичний характер, бо Київ і Львів є під тією самою владою, яка панує в католицькій Польщі і здебільшого католицькій Балтії.

Існує все ще сумне явище, що польський клир був і є ворожий українству. Існує все ще русофільська течія у Ватикані, яка вважає, що Українська Католицька Церква є «перешкодою» для приєднання чи бодай згідливого співжиття з Російською Православною Церквою. Це сумна і жалюгідна в Аргентині сторінка політики Ватикану. Але у зустрічі з українською громадою в Аргентині під проводом Владки Андрія Сепеляка Папа Іван Павло II висловив жаль, за те, що українська Церква стільки натерпілася від ворогів. Він знає це і треба бути вдячним, що такий жаль і співчуття висловлює прилюдно Вселенний Архiepірей.

Недавно я молився за потреби нашої Церкви, й рівночасно роздумував про страсті і смерть Христа Спасителя. Я почав приходити до переконання, з якою досконалістю та постійністю наш Спаситель взяв на себе наші гріхи й терпіння і як Він цілковито обмирав і, стаючи в той спосіб джерелом цілющої сили й оновлення життя.

Опісля я почав усвідомлювати собі ще більше факт, що Він зробив це рівно ж для наших ворогів й тих, що ненавидять нас і тих, що зрадили нас, та переслідують нас. Він рівно ж проливав Свою кров за прощення їхніх гріхів. Ми є вдячні, що Спаситель простив нам наші провини. Але, чи ми є вдячні й за те, що Він готовий привітати додому Його Небесного Отця разом з тими, що їх уважаємо нашими ворогами?

Коли зближаємося до Тисячоліття нашого Українського Християнства нам треба звернути наші серця і нашу увагу на святий хрест Христовий. Тут у стій хресті нам треба принести наші гріхи, кожного зокрема, як рівно ж цілої Церкви. Тут під хрестом є місце, де ми повинні шукати за гонінням та посланням, як рівно ж за ласкою почати друге тисячоліття як оновлений й християнський народ.

Думаю, що всі будемо в тому згодні, що розвиток цивілізації на нашій планеті, за час останнього сторіччя, не має паралелі в історії людства. Згадати б лише розвиток авіації, залізничу, радіо, телебачення, телефону, комунікаційних сателітів та комп'ютерів.

На окрему увагу заслуговує буревійний розвиток автомобіля, який хоч народився в Європі, дішов до своїх вершин у ЗСА, завдяки геніальному синові американського фермера з Дірборну Генрі Форда, який своєю «ближнійкою» (Tin Lizzie) популярна назва його автомобільної моделі «Т», започаткував його масове виробництво, а у висліді, його безпрецедентне здешевіння.

Слід також згадати про розвиток медичних наук, з такими винаходами, як антибіотики, пересадження людських органів та розшифрування подвійної генетичної спіралі молекули ДНА, розвиток астрономії та фізики з її революційною теорією релятивності А. Айнштейна, яка стала не тільки основою розвитку атому але й нової айнштейнівської механіки — квантової.

Проте, найбільшим досягненням нашої цивілізації слід вважати розвиток електронічного промислу та вираження людини на поверхні місяця. При допомозі своїх винаходів наша цивілізація продовжила істнувати майже удвічі, від людини та піднесла її життя до рівня, про який не могли навіть мріяти наші батьки, діди й прадіди.

Але поряд з тими, майже фантастичними досягненнями нашої цивілізації, виникла у світі ціла низка складних проблем, що їх людство не встигло задовільно розв'язати. Пишучи це, маємо на думці: економічну тіткість, масовий голод,

топодібний Божий нарід. Під хрестом місце, де нам треба уподібнитися до Христа у прощенні тим, що зрадили нас, чи ненавидять нас. Якщо ми цього не зможемо зробити, тоді наші святкування тисячоліття на ділі не досягнуть глибини наших сердець.

Наш нарід протягом століть терпить різного роду політичні та релігійні переслідування. Багато з нас відчуває злість та гіркоту у наших серцях супроти тих, що є відповідальними за ті терпіння. А проте ми мусимо пам'ятати, що терпіння саме в собі не є підтвердженням правоти. Однак застережує терпіння — це терпіння Христа на хрестовому дереві, а наші терпіння тоді мають дієсну силу, коли вони злучені з терпінням Христа.

Злий розбійник (по лівій Христу) рівно ж терпів за хресті, але його серце було далеке від Христа. Якщо ми зможемо об'єднати наші терпіння з терпінням Христа і принести їх під хресте дерево усі наші рани, ми мусимо рівночасно пам'ятати про слова св. апостола Павла: «Плекайте ті самі думки в собі, які були й в Христі Ісусі» (Дол. Філіп. 2, 5).

А що сказав Христос на хресті? Він сказав: «Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять» (Лука 23, 34). Ми подібно як Христос мусимо простити усі лиха заподіяні нам в минулому, тому що їх вже давно простив Христос, а ми повинні жити після Його святої волі.

Так, це правда! Ми й наші предки терпіли невинно за велику ідею. Але рівночасно нам треба ствердити, що ніхто не терпів більш невинно, як сам Христос. А проте, Він молився за тих, що Його розп'яли. Він простив їм. Він кличе і доручає нам робити так само. У «Гулягу Архiepірея» Александер Солженицін пише ось що: «Якщо б там були самі злі та підступні люди, що рішені виключно на злі діла, тоді виникла б потреба відділити їх від добрих й знизити їх. Але лінія, що відділює добрих від злих проходить через серце кожної людини. А хто ж тоді є готовий знизити

ХРЕСТ У СЕРЦІ ТИСЯЧОЛІТТЯ
(Переклад з англійського о. Я. С.)

тати про слова св. апостола Павла: «Плекайте ті самі думки в собі, які були й в Христі Ісусі» (Дол. Філіп. 2, 5). А що сказав Христос на хресті? Він сказав: «Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять» (Лука 23, 34). Ми подібно як Христос мусимо простити усі лиха заподіяні нам в минулому, тому що їх вже давно простив Христос, а ми повинні жити після Його святої волі.

Так, це правда! Ми й наші предки терпіли невинно за велику ідею. Але рівночасно нам треба ствердити, що ніхто не терпів більш невинно, як сам Христос. А проте, Він молився за тих, що Його розп'яли. Він простив їм. Він кличе і доручає нам робити так само.

У «Гулягу Архiepірея» Александер Солженицін пише ось що: «Якщо б там були самі злі та підступні люди, що рішені виключно на злі діла, тоді виникла б потреба відділити їх від добрих й знизити їх. Але лінія, що відділює добрих від злих проходить через серце кожної людини. А хто ж тоді є готовий знизити

(Закінчення на стор. 8)

подружжя є щасливі і що жінки мають право до емансипації, рівності в свободі. Але емансипація не зробила досі жінку щасливішою, ані не дала їй нічого доброго, крім занепаду моралі й душевного збереження. І тому тепер спостерігається тенденція повороту до традиційної істини, перевірених тисячоліттями. Від 1900 року інфекційні недуги в більшості країн виліковані, шляхом поліпшення санітарних відносин, щепленнями та новими ліками. Але на їхнє місце прийшли нові недуги, згадати б тільки пір'ячку, дистрофію м'язів, розлад серця, складну склерозу чи смієму. Під впливом наркотиків, що напевно повинні залишатися майже всі міста ЗСА та Західної Європи, приходять приспівеною ходою думки розбиття родини та поширення злочинів, які своєю жорстокістю та нелюдністю залишають в тіні темні часи середньовіччя.

Зловживання наркотиками йде впарі з розповсюдженням насильства, вбивств, грабунків та терору, які становлять сьогодні вже міжнародну проблему. Поліція та суди в багатьох випадках є проти них безсилі. Вони відверто признаються, що вони не мають змоги припинити злочинів з приводу нездовільної кількості в'язнів. У тому, хоч як це парадоксально звучить, вони привнесли в багатьох випадках випускати на волю засуджених до ув'язнення злочинців.

На жаль, вузькі рамки цієї статті не дозволяють нам детально представити всі аспекти недоліків сучасної цивілізації. Але навіть ця, здавалося б, дуже побіжна, конфронтація обидвох боків нашої цивілізації не викликає у нікого надто оптимістичних думок на майбутнє.

Як прикро про те писати, але до послаблення статевих обмежень причинилися у великій мірі телевізії, яка заповідала спочатку чудесним проломом у масовій інформації у ділянках культурної розваги та поширення науки і знання.

Поміж 1900 та 1986 роками кількість розводів (подружніх роз'єднань) збільшилася на 700 відсоток. Сьогодні в більшості міст ЗСА кожне третє подружжя кінчить розводом або сепарацією. У деяких сегментах суспільності родиться щороку понад 50 дітей. Незаконних дітей. Ці діти в нічному невинні, так само як і діти роз'єднаних батьків.

Немає сумніву, що не всі заперло відійти зі страху. — Що ж, бабо Маріно, каже той, — підеш зі мною поцокатися?

А в баби вже зуби цокуються. Але що ж — треба йти, коли запрошує.

Арідник взяв свою писанку з пекла, наповнену твердою смолою, а баба почала перебирати свої писанки: той жалко, той шкода, — вибрала ту, яку малював Свят-Микола.

— За що цокасмося? — питає Арідника. — За душу Андрійка! — каже він. — Свят, свят, свят! — схаменувалася стара. Як ти за його душу, так я — за його добру славу, довге життєчко на землі і вічне щастя в небі цокуюся.

Цок, цок — трісь! Арідникова писанка розлупилася. — Ну, коли вже Андрійкова душа дісталася ангелам, то цокнімся за твою, стара, — заскреготав золотими зубами Арідник.

Моя душа варта більше, як глекич червінців, але хай буде по твоєму, — згодилася Маріна і воркоче під носом: — Поможи, Свят-Микола!

Цок, цок — трісь! Розлупилася на другім боці Арідникова писанка. Але відомо, що дідька скоро не позбудешся. Він добув з дзюбенки другу писанку, новеньку й гарячу, як вогонь.

— Скажи тепер ти, Маріно, за що хочеш цокатися, — каже.

Маріна думає й роздумує: Я цього й того треба, але найбільше такої рогової люльки, як Арідник має! Коли Арідник почув, що вона завзялася на його люльку, згадав свою розбиту писанку і відкинув: — Люлька не дав тобі таки, бісова бабо! — зареготався і зник із віч.

Маріна перехристілася й подрипала до хати. Коло ворони наступила на глекич набитий червінцями, як голубицями зі салом.

За перший червонець Маріна купила святому Миколі здоровенну воскову свічку.

Страсті й Воскресіння

На столі паска з усміхом святочним,
У підносі пишнують кралі-писанки,
По долиці сонце цовником хлопоче
Назустріч хвилинам рідно-казковим...

На стінах ікони: Страсті й Воскресіння,
Що їх «написали» незнані мистці,
Провесною пахне пучнявість насіння
І миготить сріблом в Господній руці...

Ми ж по-прадідівськи сядемо до столу
У цю благородну і прескорбну мить
І з рідної далі, наче з небосклону:
„Воскрес із Мертвих!” — знову долетить...

Те, що Невміруче, із зроби постола
Й зірвало навіки тяжіння п'яними,
Водоспади пісні світ позаливали
І струшують стіни старої тюрми...

Виходьте з цих мурів, — янголи голосять, —
Спогляньте, як сонце позолотою сіє!...
Радійте, — надходить ваш Побідоносець
Під гудіння дзвонів — з Юра і Софії!...

Канада, 1987

Віра Ворскло

Возрадуєшся

Возрадуєшся, Христос воскрес!
Квітки розкрили очі,
Піть сонця мед, блакить небес,
Життя хвалити хочуть.

Новий кільчиться урожай.
Чиє святе долоні
Збирають смуток і відчай,
І радість б'є у дзвони.

Христос воскрес! Радій, співай!
В думках, в душі оновля:
Воскресне, встане Рідний Край
В багатстві, славі знову.

Не зничить лева блискавиць
Думки з любови куті.
Встають упавші вчора ниць,
Знедоліть їй забуті.

Весна шумить, весна гуде
У вітх крає і кулі,
Христос іде! Христос іде!
Шепчуть квіти білі.

Покинутий, забутий хтось,
Судом людей розп'ятий,
До нього теж іде Христос —
Для всіх сьогодні свято.

Теодозія Савицька

Американський католицький

тижневик про Українську

Католицьку Церкву

У католицькому тижневику „Нешенел Католик Реджістер” з датою 18-го січня ц.р. у колумні „Діалог” з підзаголовком „Отче Левко про будучність східних обрядів” було поміщене інтерв'ю з о. І. Левком — єзуїтом візантійського обряду, та директором новоствореного Центру для Східних Християнських Студій в Університеті в Скрентоні, Па.

У вступі до цього інтерв'ю подано, що головним завданням цього центру є збереження традицій східних католиків в Америці.

Читаю може справді зацікавити створення такого центру, зі завданням як подано вище. Рівно ж може зацікавити ціле інтерв'ю, у якому між іншими порушені питання Української Католицької Церкви примусово „з'єднаної” із офіційною Православною Церквою, відношення теперішнього Папи Івана Павла II до Української Католицької Церкви та інші питання цього інтерв'ю.

Звичайно ж, о. Левко, розгортаючи відмінність обох Церков, зразу починає від Російської Церкви і Російської Літургії, хоча тут йдеться про традиції саме Східних Католицьких Церков, як зазначено у вступі.

На зауваження, що о. Левко тут не робить різниці між православними і католиками, опитуваний о. Левко не заперечує і подає, що Літургія св. Івана Золотоустого є властиво така сама в обох повивих обрядах, з виїмком одного, двох прощень.

Відтак, вживаючи лиш окреслення „східні християни” і „західні католики”,

(Закінчення на стор. 8)

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Найкращі побажання
Веселих Свят
з нагоди Празника
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ
пересилає

д-р Мирослав Бих з Родиною

З ПРАЗНИКОМ
СВІТЛОГО ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ

— бажають —

Д-р Остап і Зеня Баран з Родиною

НАШІ РІДНІ УКРАЇНЦІ!

Радійте! Христос Воскрес!

Він, насправду Воскрес, і Він навчив нас любити Бога і людей. (Ев. від св. Матвія 22:37-39). Він дав нам життя вічне. „Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, — в жертву на хресті, — щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне“. (Єв. від св. Івана 3:16)

БАЖАЄМО ВСІМ ЛЮДЯМ

радісного

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ!

Родина —

МИКОЛА І РОЗА ШЕВЧЕНКО

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

УСІМ НАШІМ ШАНОВНИМ ПОКУПЦЯМ,
ПРИЯТЕЛЯМ ТА ЗНАЙОМИМ

— бажають —

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

С. Савчук і Б. Галаган

ВЛАСНИКИ ФІРМИ

BRODY

MEAT PROD., INC.

96 Second Avenue New York, N.Y. 10003

Tel.: GR 5-5052

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

Із Світлим Празником

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

УСІМ
УКРАЇНСЬКИМ УСТАНОВАМ
та ВСІМ ПОКУПЦЯМ

— бажає —

УКРАЇНСЬКА М'ЯСАРНЯ

та

ХАРЧОВА КРАМНИЦЯ

B. L. B.

841 Elizabeth Ave.

ELIZABETH, N.Y.

Elizabeth Phone: EL 3-4689

HUCULKA

Icon & Souvenir's Distribution
2860 Buhre Ave. #2R
Bronx, NY 10461

Бажає Шановним Покупцям Веселих Свят!
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Веселих Свят
Христового
Воскресіння

— бажає —

ВСІМ СВОІМ ПРИЯТЕЛЯМ

Оркестра „ТЕМПО“

ІРИНЕЙ КОВАЛЬ

(201) 464-5806

...нема музики
без „ТЕМПО“

З ПРАЗНИКОМ

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Приятелям, Знайомим,
Вшановним Відборцям і Покупцям

Веселих і Щасливих Свят
пересилає

Михайло Пирський

FIRST AVE. INFANTS & CHILDREN'S WEAR
122 1st Ave., New York, N.Y. 10003 ■ (212) 677-2980

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Цілий Український Громаді
бажає

Оркестра ГОВЕРЛЯ

Музика на різні окції.

(718) 296-0736

(301) 434-6075

Радісних, Щасливих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Приятелям, Дорогим Гостям ресторану

— бажає —

ЕВСТАХІЙ РАВРИШ

ВЛАСНИК

Big Stas Restaurant

1020 S. Wood Avenue

Linden, N.J. 07036

(201) 862-6455

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Знайомим та Дорогим Гостям

LESHKO'S RESTAURANT

бажають власники

ІВАН І МАРІЯ ДРОБЕНКО
І СИНІ

111 Avenue "A", New York City

(Cor. 7th St.)

Tel. (212) 473-9208

ПОДЯКА

Марія Ярослав та Микола
АВРАМЧУКИ

середньо дякують всім за добре слово, надіслані
привіти, квіти, подарунки з нагоди золотого
подружнього ювілею.

Ювіляти невимовно вдячні: Всесесному Отцеві Йоан-
нові Сидун-Берестецькому за відправлення святої Літур-
гії в храмі Божім Пресвятої Трійці в Кергонсоні 13-го лю-
того ц. р. та за молитву в наміренні ювілянтів; Маєстрові
Михайлові Морозові за надіслані дарунки, шведер-ма-
люнок „Золота осінь“ разом з гратуляціями за щасливо
пройдений довгий, скитальський життєвий, подружній
шлях та висловлення добрих побажань на завіршній
день, дітям та внукам за публічний вияв своїх шляхетних,
родинних почувань для своїх Діда та Баби, Батька й Ма-
тері, Тестя та Тещі опублікованих в „Свободі“ 19-го лю-
того ц. р.

Всім добрим людям, нашим рідним бажаємо

Щасливого Великодня 1987.

Христос Воскрес!

Ярослава та Микола АВРАМЧУКИ

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Українським Установам, ВШ. Покупцям,

Родині і Знайомим

пересилають

ВЛАСНИКИ ПОПУЛЯРНОЇ ФІРМИ М'ЯСНИХ
— ХАРЧОВИХ І ІМПОРТОВАНИХ ПРОДУКТІВ
ТАДЕЙ ПОНОСЬ І ОСИП СИГІДА
з РОДИНАМИ

STUYVESANT MEAT

MARKET, Inc.

PRIME MEAT • HOMEMADE PRODUCTS

TOBIN WASTLESS & BLOCK HAMS

249 Stuyvesant Avenue, Newark, N.J.

Phone: (201) 373-6271

Українським Організаціям та ВШ. Клієнтам,

Родині та Знайомим

З Воскресінням Христовим

Веселих Свят

бажають

Наталія Лазірко, дочка Наталка

і син Олег

власники

OLYMPIC

COMMUNITY MARKET

122 — 40th Street, Irvington, N.J.

375-3181

Веселих Свят

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

— бажають —

ЯРОСЛАВ БЕРЕЗОВСЬКИЙ

— і —

ПЕТРО КУПЕР

власники фірми

B & B MEAT PRODUCTS

168 BEDFORD AVENUE

BROOKLYN, N.Y.

Tel.: EV 8-2811

Радісних Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

РОДИНІ, КЛІЄНТАМ та цілій УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

бажає

ЗЕНОН Б. МАСНИЙ
адвокат

142 Друга Авеню • Нью-Йорк, Н. Я. 10003

Тел.: (212) 477-3002

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!
Родині, Приятелям, Знайомим, Гостям і Любителю
мотелю „КСЕНІЯ“ в Гантері

Веселих та Щасливих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

бажають зі щирістю

ОЛЬГА КОБЗАР
з дітьми і внуками

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Приятелям і Покупцям бажає

ВОЛОДИМИР ВАСІЧКО з РОДИНОЮ

власник

„ДНІСТЕР“

ПРОДАЖ НЕРУХОМОСТЕЙ

737 Irvington Ave., Maplewood, N.J. (201) 761-5577

Радісних і Щасливих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

бажають

свої Рідні, Приятелям і Гостям Вакаційної Оселі

НИКИФОРЯКИ

ГАНТЕР

ДІТРОЙТ

Радісних Свят

Воскресіння Христового

всім Дорогим

ПОКУПЦЯМ, ДРУЗЬЯМ І ЗНАЙОМИМ

бажає

М'ЯСАРНЯ

“EUROPA”

527 Jersey Avenue ■ Jersey City, N.J.

Tel.: (201) HE 5-2221

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Веселих Свят

Воскресіння Христового!

Українському Духовенству, Організаціям,
Вшановним Клієнтам і Знайомим
щиро бажає

ЮРІЙ ВАСИЛЕНЮК з дружиною ЮЛІЄЮ
і донькою МАРУСЕЮ

власник

Української Крамниці

ASTORIA

MEAT PRODUCTS INC.

35-09 Broadway

Long Island City, N.Y. 11106

(між 35-36 вул.)

Tel.: (718) 726-5663

ЩІРІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Покупцям, Знайомим — бажають

ЮЛІАН І МАРІЯ БАЧИНСЬКІ

ВЛАСНИКИ EAST VILLAGE MEAT MARKET, INC.

139 Second Avenue (bet. 8 & 9 Streets) ■ NEW YORK CITY ■ Tel.: (212) CA 8-5590

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Ювелірна фірма І. Пеленський

— бажася —

Шановним Покупцям, Рідним і Знайомим
Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

1260 Springfield Ave., Irvington, N.J. Tel. 375-2467

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ

Родині, Знайомим і Шановним Клієнтам
найкращі побажання

Веселих і Щасливих Свят
пересилають

ДАРИЯ І ОРЕСТ МОСТОВИЙ

ВЛАСНИКИ

DESNA REALTY, INC.

Newark, N.J. • East Hanover, N.J.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

бажася

Українському Громадянству

ЛИТВИН — ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave. (corner Stanley Terr.)
Union, N.J. 07083
Tel.: (201) 964-4222

Веселих і Щасливих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

бажася

DUCHYNSKI-CHERKO INC. Funeral Home

111 Yonkers Avenue ■ Yonkers, N.Y.
Tel.: (914) 963-6121

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

бажася

ВСІМ

ПЕТРО ЯРЕМА

FUNERAL HOME

129 East 7th Street, New York, N. Y.
(Between 1st Ave. and Ave. "A")

ORegon 4-2568

Засновано 1906 р.

Найсвідечення побажання

Веселих Свят Воскресіння Христового

Рідним, Приятелям, Знайомим та Покупцям

засилає

ІВАННА МАЗУРОК

з родиною

ВЛАСНИЦЯ КРАМНИЦЬ ЖІНОЧОГО ВЗУТТЯ

MYRA'S SHOES

5523 N. 5th Street • Philadelphia, Pa.

PALMYRA SHOES

115 E. Broad St. ■ Palmyra, N.J.

HATBORO SHOES

221 N. York Rd. ■ Hatboro, Pa.

Веселих Свят ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

бажася

ЗНАНА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ

ZENON JEWELERS

110 Market St., Clifton, N.J. Tel.: (201) 471-0920
(Allwood Section)

Великий вибір годинників — діамантів і модної біжутерії
по дуже приступним цінам. Прецизійна праця годинни-
ків і біжутерії.
ZENON LEWANDOWSKI, власник

Радісних Свят Воскресіння Христового РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ І КЛІЄНТАМ ФІРМИ

PETER RYCHOK AGENCY

1339 Springfield Avenue ■ Irvington, N.J. 07111
Tel.: (201) 373-6434 — (201) 373-6453

бажають

ПЕТРО І МАРУСЯ РИЧОКИ

з доньками МЕЛАСЕЮ І ТАМАРОЮ

Веселих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

всім своїм ПРИЯТЕЛЯМ І КЛІЄНТАМ

пересилають

ВЛАСНИК — УКРАЇНЕЦЬ

ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ І О. ПОБАЧЕВСЬКА

Христос Воскрес!

CYPRESS HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue, Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332

Пам'ятники ставимо на всіх цвинтарях.

Веселих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

пересилає

Всесвітньому Духовенству, всім Організаціям
Приятелям і всьому Громадянству

TRZASKA FUNERAL HOME

648 — 4th Avenue, Brooklyn, N.Y. (718) 768-6890
6741 — 5th Avenue, Bay Ridge, N.Y. (718) 748-4860

LICENSED MGRS

ГЕЛЕНА Е. ТЖАСКА • АДЕЛЯ ТЖАСКА МАРЧАК

Радісних Свят ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Рідні, Приятелям і Знайомим

бажася

Гільдана Зятик

Спрінгфілд, Н. Дж.

Рівночасно прошу своїх дорогих Приятелів, бо виїз-
джаю до свого сина до Такома, Ваш.

1663 So. 55th Street ■ Tacoma, Wash. 98408
Tel.: (206) 474-6104

З Празником Христового Воскресіння НАЙДОРОЖЧИМ ДІТЯМ І ВНУКАМ, РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ГОСТЯМ

„КАРПАТІЇ“

Веселих Свят!

Христос Воскрес!

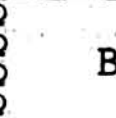
бажася

КЛИМЕНТИНА ШЕВЧУК з РОДИНОЮ

Рівнож повідомляю, що відкриття сезону починається
1-го липня 1987 року.

CARPATIA HOUSE

P.O. Box 126 ■ Lexington, N.Y. 12452 ■ Tel.: (518) 989-6622

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Воскресіння Христового

бажася

СТЕФАН ЛЮТАК, власник

Holiday Lounge

COCKTAILS and DINNER

(212) 777-9637

75 St. Mark's Pl. (8th St.)
New York City

ДОРОГИМ ГОСТЯМ, ДРУЗЬЯМ та ЗНАЙОМИМ

бажають

Широ Сердечне Христос Воскрес!

ОЛЕКСА, МАРІЯ ШУМИЛО

та син АНТІН з Родиною

LEXINGTON HOTEL

Lexington, N.Y.

Tel.: (518) 989-9797

Христос Воскрес!

З ВЕЛИКОДНЕМ

Рідним, Крайнам, Ветеранам, Регіоналістам, Приятелям,
що відідали мене в лічницю, написали листи або
підписали на спільних побажаннях видужання —
УСЬОГО НАЙКРАЩОГО БАЖАЄ та СЕРДЕЧНО ДЯКУЄ!

Іван Дурбак з родиною

Веселих Свят ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

бажають

РІДНИМ, ЗНАЙОМИМ І ШАНОВНИМ ГОСТЯМ

АННА І МИРОСЛАВ КУШНІРІ

ВЛАСНИКИ

ВІЛЛЯ РУСАЛКА

6307 Park Boulevard ■ Wildwood Crest, N.J. 08260
Tel.: Wildwood — (609) 522-8210
Philadelphia — (215) 725-2639

Христос
Воскрес!Воістину
Воскрес!

Веселих Свят

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Приятелям, Знайомим і Дорогим

Гостям нашого Ресторану.

THREE BEARS

RESTAURANT & LOUNGE

БАЖАЮТЬ ВЛАСНИКИ

Marian Pelc & Walter Haidaj

511 Coliseum Blvd. Gardens of Gulf Cove
PORT CHARLOTTE near Englewood, Fla.
Tel.: (813) 697-1551

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

бажася

РОДИНА НАСЕВІЧІВ

N.E. Corner Franklin & Brown Sts.

109 E. Tabor Road Philadelphia, Pa.
MA 7-1320 DA 9-1844

Христос Воскрес!

Веселих Свят

Воскресіння Христового

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ, ПОКУПЦЯМ І ВСЬОМУ

УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

— бажають —

Йосиф і Марія Ганусей

ВЛАСНИКИ МУЗИЧНОЇ КОМПАНІЇ
244 W. Girard Avenue Philadelphia, Pa. 19123
Tel.: MA 7-3093

Веселих і Щасливих Свят ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Родині, Приятелям, Знайомим

і Вельми Шановним Покупцям

бажася

СТЕФАН МАКАР з ДРУЖИНОЮ І ДІТЬМИ

власник української ювелірної крамниці

MAKAR'S JEWELRY

STORE & SHOP

996 Stuyvesant Avenue, Union, N.J. 07083

Tel.: (201) 686-1931

Щирі побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО
Родині, Шановним Відборцям, Покупцям, Знайомим

Дарія Генза

БАЖАЮТЬ

з доньками Олею і Даркою

DELTO EUROPA CORP.

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ

318 East 9th Street ■ New York, N.Y. 10003 ■ (212) 228-2266

Марта Скорупська

ПРО ІНШІЙ АСПЕКТ СУДУ В ЄРУСАЛІМІ

Чи визнає ізраїльський суд Івана Дем'янюка винним у злочинах проти людства та в воєнних злочинах, а чи звільнить його, встановивши, що він не є патологічно садистиним катом з Треблінки, т. зв. Іваном Грозним?

Довкола цього питання сьогодні точиться жвава дискусія, зокрема серед української громади. Але йонус, це й інші питання, якому наша громада чомусь приділяє значно менше уваги, а провід організації української еміграційної спільноти — судачини за відомою загальною діяльністю — по суті, майже жодної уваги. Питання це — а як буде зі збірним обвинуваченням у злочинах проти людства та в воєнних злочинах, що його винні ізраїльський суд щодо українців як національної групи? Тим більше, що не завжди від того, чи є ізраїльський суд засудити чи звільнити Дем'янюка, колективне звинувачення „українців“ у геноциді вже вийшло до аналізу історії як частини судового протоколу, і якщо його ніхто не спростує на тому самому форумі, де воно задокументоване, це звинувачення залишиться так „доведеною істинною“ для майбутніх поколінь життя, українців і всіх, хто будь-коли цікавиться цим: як не останнім, то одним із останніх процесів над нацистськими злочинцями. (Щоб не було непорозуміння: тим не хочу сказати, що Дем'янюк та інші злочинці є, лише, що цей суд увійде в історію як розгляд справи над людьми, які інкриминують такий злочин.) Цей факт елементарний і, мабуть, саме тому легко забувається.

Але перш ніж відійти до власного коментаря цього приводу, варто навести конкретні приклади колективного звинувачення українців — із самих документів суду та з розмови зі свідком-істориком жидівського болюсту.

Так, в обвинувальному акті держави Ізраїль проти Івана (Джана) Дем'янюка з 29-го вересня м.р. у першій частині, яка називається „Вихлад фактів“, читаємо (переклад мій з офіційного англійського перекладу, що його розповсюджує міністерство юстиції Ізраїлю):

„(46). У кожному таборі (мова про Треблінку, Собібор і Бельзець у розподіллі в.з. Табори смерті Операції Тайнгарт — М.С.), зі 100 помічників (auxiliaries), які отримали вишкіл у таборі в Травніках, служили під командою персоналу СС. Ці допоміжні частини, головним чином українці, діяли разом із членами СС, виконуючи всі акти винищення, вбивства та переслідування жидівських елєртів у цих таборах“ (стор. 7).

„17(6). Табір (у Треблінці М.С.) почали споруджувати наприкінці квітня 1942 року. Коли закінчили будівельні роботи в липні 1942 року, на цьому місці постав табір у формі прямокутника, обнесеного колючим дротом і сторожовими вежами, на яких сиділи озброєні вартівні з посеред українських допоміжних частин“ (стор. 8).

Подібно говорив про участь українців у винищенні жидів і головний прокурор у справі Дем'янюка Іона Блаттман 16-го лютого ц.р. у своєму вступному слові 16-го лютого ц.р., в якому змалював історичне тло та описав програму ліквідації жидів на території Польщі, тобто т. зв. „Операції Райнгарт“, до якої входили екстермінаційні табори в Треблінці, Собіборі і Бельзеці (переклад зі скороченого англійського тексту промови, що його розповсюджувало міністерство юстиції Ізраїль серед журналістів у формі пресового бюлетеню з датою 18-го лютого ц.р.):

„Інший табір, який був частково тієї самої системи (тобто, таємного плану ліквідації жидів на території

Польщі — М.С.), — це вишкільна база в Травніках, неподалік Любліна. Там українців, литовців та інших вишколювали допомагати нацистам у таких завданнях, як здійснювати нагляд над гетто, депортацією жидів, транспортними поїздами й у діяльності в екстермінаційних таборах“ (стор. 1).

„Ми доведемо, що підсудний Іван Дем'янюк, який походить з України, і якого німці взяли в полон під час битви на Кримському півострові, пройшов вишкіл на вишкільній базі в Травніках „Операції Райнгарт“ і був пізніше призначений, разом з іншими українцями, на службу в екстермінаційному таборі в Треблінці. У цьому таборі, що був під командуванням німців, і в якому служило не більше, ніж 20-30 німецьких офіцерів та рядових солдатів, від 100 до 200 українців і литовців служили вартовими й наглядачами над жидями, які виконували примусову працю в таборі. Два українці відповідали за насильне заганняння жидів до газових камер та за включення моторів. Один був Ніколай, а другий Іван Грозний“ (стор. 2).

„Німецькому окупантові було важливо знати елементи, готові колаборувати з ним на окупованих територіях. І дійсно, нацисти знайшли спільність інтересів (common ground) з частиною населення окупованих територій в Польщі й на території західної Росії. Запекла ненависть, що її елементи серед цих народів відчували до жидів і до Союзу, чия воля хотіла скинути, породило домовленість між ними й нацистами. Так українці, литовці та інші пішли на службу до нацистів, як і під час німецького загартання території цих народів, так і пізніше, як наприклад, солдати Червоної армії, що потрапили в німецький полон під час боїв“ (стор. 5).

„Завдання винищення жидів нацисти призначили до своїх обмежених кількості німецьких солдатів і членів СС, оскільки вони були потрібні для воєнних акцій та для утримування контролю над окупованими територіями. Німці воліли укомплектувати свої Einsatzgruppen та частини в гетто і в смертних таборах Операції Райнгарт українцями та іншими колаборантами, які виконували волю своїх хазяїв відносно й неохотно“ (стор. 5).

Закінчуючи своє вступне слово описом категорій свідчєнь, що їх обвинувач виведе перед суд, прокурор Блаттман сказав:

„4 Четверта категорія складається зі свідчєнь, пов'язаних з документом із Травніків, особистим документом, виданим на ім'я підсудного у цьому вишкільному таборі українського корпусу“ (стор. 8).

Підкреслюю, що це добірка згадок про українців тільки зі скороченого тексту вступного слова головного ізраїльського прокурора на процесі Дем'янюка.

Ще чіткіше на суді оточеновав наглядачів у нацистських смертних таборах з українцями перший свідок звинувачення, ізраїльський історик голокосту, зокрема екстермінаційних таборів на території Польщі, д-р Ішак Арад, директор меморіального музею й архіву голокосту Яд Вашем, автор книжки про Треблінку (1983) і про Собібор (має вийти незабаром у в-ві Індіанського університету). У своєму історичному огляді подій у Треблінці він інше не висловлювався про наглядачів, як „українці“, „українські наглядачі“, „українські частини вартових“ і т.п.

Як повідомляла в дещо скороченому вигляді газета „Свобода“ з 20-го лютого ц.р., я зустріла д-ра Арада під час перерви на ранковій сесії суду 18-го лютого, і представивши йому, хто я і від якої газети, провела з ним коротке інтерв'ю. Наводжу тут його повністю, бо воно промовисто ілюструє цинізм, з яким ста-

виться знак рівняння між терміном „наглядачі“ і терміном „українці“ на ізраїльському суді.

Запитання: Чому ви як історик, заступаєте функціональне визначення, тобто „наглядачі“, національним визначенням „українці“? Чи були окремі українські частини в Червоній армії, і чи це з-поміж них голосились військовополонені на вишкіл в Травніках, звідки їх призначили на службу в Треблінці та інших нацистських екстермінаційних таборів?

Відповідь: Ні, не було окремих українських частин, був лише т. зв. український фронт. Я вживаю слово „українці“ тільки як окреслення.

Запитання: Чи ви як історик, не вважаєте, що таке окреслення за національною ознакою, замість за функціональною, на яку існує відомий термін „допоміжні частини“, не становить національної дискримінації українців?

Відповідь: Як я жид розумію дискримінацію, а вживаю термін „українці“ виключно як визначення.

Запитання: Я васне питаюся як жид, а як історика. Чи були між наглядачами представники інших національностей, крім українців?

Відповідь: Мабуть, були. Я не перевіряв їхньої національності. Я вже згадував на суді, що між наглядачами були й Volksdeutsche.

Запитання: У такому разі, поясніть мені, будь-ласка, чому ви як історик вживаєте термін „українці“ замість прийнятого визначення „допоміжні частини“ (auxiliaries), „наглядачі“ (guards), „вартівні“ (Wachmänner) і т.п.?

Відповідь: Я знаю, що були тисячі українців, які віддали життя, рятуючи жидів. Я вживаю термін „українці“ як колективний термін.

Запитання: Як я маю пояснити моїм читачам українцям таке колективне визначення?

Д-р Арад здвигнув плечима і повернувся до групи інших журналістів, які за цей час оточили нас, прислухаючись до нашої розмови. Інших запитань ніхто не ставив і він повернувся до судової залі.

На тій самій сесії судового процесу під час перехресного допиту оборончє Дем'янюка Марк О'Коннор також запитав д-ра Арада, чому на суді постійно вживають „етнічну назву українці“ і чи не були між охоронною табором в Треблінці також Volksdeutsche. Арад відповів: Серед тих, що потрапили в полон, радянських в'язних у полон, іншими словами, тих, яких німці полонили разом із українцями й іншими, що зголосились добровільно (на службу до німців М.С.) і т.д., було також багато Volksdeutsche. Вони становили зв'язок, ланку (між наглядачами й адміністрацією табору — М.С.), бо вони знали російську, а також німецьку мову. (стор. 389-90 з неперекладаного англійського стенографічного протоколу з ранкової сесії 18-го лютого ц.р.)

Тоді головуючий суддя Дов Левін запитав д-ра Арада: Але інші наглядачі, тобто ті, які не були німецького походження за етнічною приналежністю, чи були вони українці, чи представники інших етнічних груп Советського Союзу?

Д-р Арад: Наскільки мені відомо з моїх досліджень, в Треблінці, Собіборі й Бельзеці ці частини складалась з українців і Volksdeutsche в самих таборі.

Суддя Далія Дорнер: — Іншими словами, ви розрізняєте між цими двома

націоналістами. Були Volksdeutsche, тобто „етніки“ і були українці.

Д-р Арад: Якщо ви мене запитуєте спеціально про їхню національність, то я роблю розрізнення, але це була одна частина, взята з табору військовополонених більш-менш у той самий час. І разом вишколювали в Травніках і вони виконували ці специфічні функції в Травніках і в Треблінці.

На запитання О'Коннора, чи д-р Арад погоджується, що між треблінськими наглядачами були люди з німецькими прізвищами, хоча вони жили з діда прадіда над Волгою і на Судедах, д-р Арад відповів: — Так, це правда, серед Volksdeutsche були люди, звичайно з німецькими прізвищами. І вони були відомі під цими прізвищами в таборі. І декотрі з цих прізвищ згадувались на обох Дюссельдорфських процесах (в 1964 і 1970 рр., коли судили німецьких наглядачів і командант треблінського табору — М.С.).

О'Коннор: І можливо особини, яких вважали українцями, відістояли мали німецьку кров, від матері й батька, в багатьох, багатьох поколіннях? Чи це правда, докторе? Українці, які були чистими арийцями? Чи це правда?

На це д-р Арад відповів стисло: Промовисто:

— Я не можу відповісти на це запитання. Я не входив у питання групи крові чи раси. Мені це не цікавило в моїх дослідженнях, і, на жаль, я не можу додати нічого більше до того, що я сказав раніше про Volksdeutsche і українців (стор. 390-91).

Коли трохи пізніше під час тієї самої сесії О'Коннор попросив д-ра Арада пояснити значення німецького терміну Німі, свідок звинувачення відповів, що це скорочення на слово Hilfswillige і що у вільному перекладі на терит і англійською мовою означає „допоміжний персонал“ (auxiliary personnel), додавши, що слово willige має відтінок добровільності. У відповідь на запитання О'Коннора, чи німецьке визначення було принизливим щодо тих, кого СС вживало як своїх допоміжників, д-р Арад сказав, що він не компетентний дати відповіді щодо цього, але додав, що „місцеве населення вживало терміни Німі, або люди з Травніків, або українці. Іншими словами, місцеве населення вживало ці терміни, окреслюючи українську частину“ (стор. 400-401).

Попри своє визнання, що визначення національного складу наглядачів не входило в рамки його історичних досліджень щодо таборів СС, персонал, д-р Арад у дальшому ході цієї самої сесії нову чітку назву збірному українцям тих, що винищували жидів у нацистських екстермінаційних таборах.

Суддя Левін: Ті, хто фактично вмикав газові камери, — були це німці, чи особи, призначені для цієї роботи німцями — українці та інші?

Д-р Арад: На підставі моїх досліджень та документів, які я переглянув, ті, хто фактично вмикав газові двигуни, були ті два українці, яких ми згадували вчора, — Іван Грозний і Ніколай.

Суддя Левін: Це було в Треблінці, а як було в інших таборах, де були газові камери? Фактичне включення і керування газовими камерами — чи це робили німці, чи ті, кого вони призначали для цієї роботи?

Д-р Арад: У принципі, німці намагались застосувати ту саму методику в усіх екстермінаційних таборах. Іншими словами, вони призначали для цієї роботи українців, оскільки побачили, що українці готові були виконувати це завдання, але, очевидно, вони (українці) були під командою німців (стор. 439).

Мабуть, щоб ще раз уточнити для історії, про кого, власне, йдеться, коли говорять на суді про фактичних виконавчєв геноциду, суддя Далія Дорнер запитала д-ра Арада: — Чи ви розрізняєте українців і

Volksdeutsche?

Д-р Арад: До так званої української частини, як я вже згадував сьогодні, входили, крім українців, також Volksdeutsche. Іншими словами, етнічні німці, які жили в різних частинах Советського Союзу і були призвані на службу советської армії, потрапили до німецького полону і так само, як українці, були заборані з таборів (військовополонених), привезені до Травніків (вони зголосились добровільно) і звідти призначені до різних таборів — Собібору, Треблінки і т.д.

Суддя Дорнер: Але коли йдеться про їхні фактичні функції, ми вже чули, що українці, як ми їх колективно визначили, що вони були ті, які взяли на себе, виконували обов'язки наглядачів на різних етапах, у різних аспектах процесу фактичного вбивання. Але, чи були в тих українських частинах також Volksdeutsche?

Д-р Арад: Так. У цій українській частині, що в таборі виконувала функції вартових та інші подібні завдання, було також кілька Volksdeutsche. Переважно більшість становили українці, але були також у цій частині й Volksdeutsche, які допомагали перекладачів, тлумачити, спілкуватись (стор. 440).

Наприкінці свого виступу на суді д-р Арад попросив дозволу зробити заяву. Суддя Левін відкинув його прохання. Як повідомляло „Джерусалем Пост“ з 20-го лютого, після закінчення сесії 19-го лютого д-р Арад сказав журналістам, що у своїй заяві він хотів підкреслити, що не всі українці були такі погані, як Іван Грозний. „Сотні тисяч українців лояльно воювали в рядах Червоної армії, щоб перемогти нацизм і багато з них віддали життя. Навіть у таборах були інші українці. Я відчуваю обов'язок сказати це“ — цитує д-ра Арада „Джерусалем Пост“.

Я не чула цієї заяви особисто, але не маю підстав сумніватися в точності повідомлення ізраїльської газети. Не знаю, чи хтось поставив запитання д-рові Арадові, ким були ті „інші“ українці в таборах: наглядачів, чи в'язнями, чи всі, хто не служив у Червоній армії були воєнними злочинцями, або в кращому випадку тільки колаборантами. Припускаю, що про це не запитав ніхто.

Так представлено українців на суді над Дем'янюком у тій частині процесу, в якій виступали юристи й відомий ізраїльський історик. Ледве чи можна було сподіватись, щоб колективне звинувачення українців у геноциді в свідченнях уцілілих виглядало інше. А на тлі того, що запущється в протокол суду, такі розклямовані пресою виступи на залі, як Мордекя Фокса, який вигукнував, що „українці нас вишари без суду, то навіщо ми судимо цього кота Дем'янюка? Вишари його без суду!“ — виглядають цілком умотивовано і не дивують.

Дивує те, що на звинувачення українців як наші в ліквідації жидів під час Другої світової війни українська громада реагує майже виключно у власних колах, тоді коли єдино ефективною реакцією на незаслуження такого масштабу — це присутність на суді. І не у ролі спостерігачів (більш чи менш офіційних), і не у формі заяв до ізраїльського уряду чи до преси українських організацій, того чи іншого комітету або приватної особи. Незаслуженно, до якого відноситься ізраїльський суд, вимагає, щоб на процесі був присутній адвокат, який заступав би інтереси українського народу з правом викликати свідків, щоб спростувати фальшиві звинувачення українців у геноциді. Присутність такого адвоката зі статусом оборонця зацікавленої сторони мусить забезпечити СКВУ, як представник організованого українського суспільства поза межами України. Бо тільки з таким представником буде рахуватись ізраїльський суд, або буде відповідати перед світовою громадською думкою за своє нестимування елементарним правом звинуваченого на оборону. Аргумент, що на статус такого оборонця немає чіткого precedentу мало переконливий, оскільки ізраїльський суд сам визнає унікальність цього процесу і надає йому

не лише юридичного, але й навчального значення.

Повторюючись з Ізраїля, я спершу уявляла цей коментар, як спробу певною мірою доповнити репортажі, що появлялись в „Свободі“ протягом перших двох тижнів судового розгляду справи Дем'янюка і трохи докладніше змалювати атмосферу, в якій відбувається цей процес. Тим більше, що через технічні труднощі мої звіти з судової зали фактично писала редакція „Свободи“ на підставі інформації, які я щовечора подавала телефоном із Єрусалиму. Внаслідок такої „коллаборції“, з відомлення цілком природно віддзеркалювали більшою мірою добру матеріалі й тон того, що їх писав, аніж мій власний. Тим не хочу сказати, що газета перекрутила зміст того, що я інформувала. Однак, писання репортажу так би мовити з другої руки з природи речі ніколи не може віддати точно того, що бачив і чув безпосередній учасник.

Проте, з незалежних від мене причин мені довелося писати цей коментар не одразу після повернення з Ізраїля, а шойно через якийсь час. Хоч таке віддалення в часі, мабуть, якоюсь мірою затирає безпосередність вражень, воно також приглушує емоційний елемент у сприйманні подій і — хотілося б думати — сприяє розсудливому підходу до складного явища. До того ж, сталося так, що вже протягом першого тижня після мого повернення з Єрусалиму, я мала нагоду почути низку думок про процес Дем'янюка з-посеред досить широкого кола представників української громадськості в ЗСА й Канаді. Ці питання й погляди, а також дальший хід подій, як на суді, так серед української громади, переконали мене, що варто зупинитись на деяких ширших аспектах ізраїльського судового процесу, радше ніж обмежуватись докладнішим описом перших днів суду.

Особливо тому, що емоційність, яка позначає сприйняття більшої частини української громади того, що сьогодні відбувається на сцені кінотеатру „Зідово“ в центрі Бінійей Гауза в Єрусалимі великою мірою перешкоджає чіткому розуміюванню окремих аспектів справи Дем'янюка, а це, в свою чергу, не дозволяє нам зосередити увагу на основному в цьому процесі, а саме — систематичному знелюдженню ізраїльським судом українців як національної групи. Так, замість зайняти конструктивну позицію, ґрунтовану на моральних і політичних засадах, щоб спростувати колективне обвинувачення українців у геноциді, українська громада, начебто огорнута мізміною фаталістично, терпеливо і покірно чекає, щоб і „цяга чаша минула нас“.

Коли я роблю наголос на аспект збірного звинувачення українців у воєнних злочинах на єрусалимському процесі, то не тому, що я байдужа до долі Дем'янюка. Моє ставлення до його долі дуже просте — якщо він винний, то він безперечно заслуговує на кару, передбачену не лише законом Ізраїля, але й моральними принципами, прийнятими щодо воєнних злочинців у цивілізованому світі; якщо він невинний (а докази, що їх дотепер представляв обвинувач мене, покищо не переконали в його вині), то людині діється страшна кривда, і я змушена покладаю на свою віру в те, що ізраїльське судочництво з властивою йому справедливістю подолася усілякі політичні міркування й суд визнає його невинним. Тому, я вважаю, що Дем'янюковий, як кожному звинуваченому в злочині, належить гарантія оборона й гарантія, що його елементарні права будуть забезпечені. (До речі, варто пам'ятати тим, хто збирає фонди на оборону Дем'янюка, що на випадок якщо сам Дем'янюк не міг оплатити оборону, обов'язком ізраїльської держави є забезпечити йому ефективну оборону. Більше того, обов'язком ізраїль-

ського суду є забезпечити невід'ємне право підсудного на коментарі оборону у випадку, коли б стало ясно, що оборонець, якого він сам брав і оплачує, не захищає інтересів свого клієнта ефективно).

Я ставляю наголос у цій справі на колективне обвинувачення українців у геноциді тому, що, зосередивши увагу головним чином на розбіжностях у свідченнях про „Івана Грозного“, на питання допустимості документу, доставленого Советським Союзом, як одного із головних доказів проти Дем'янюка, та на низці інших обставин, які ставлять під сумнів тотожність підсудного з катом Треблінки, українська громада, мені видється, начебто замирилася очі на те, що американці називають „більший образ“, чи, як то кажуть в нашому народі, за деревами не бачить лісу. Бож як би не було, інтереси Дем'янюка на суді захищає адвокат, обвинувач же мусить довести поза всяким сумнівом, що Дем'янюк — це дійсно „Іван Грозний“, і до того ж, коли процес уже відбувається, ніхто, крім суддів, не в силі вплинути на результат судового розгляду. Натомість українці як національна група — хоч їх посаджено на лаву підсудних разом із Дем'янюком — ніхто не обороняє на суді. Як відомо, кожному студенту першого року права — несприятливий на суді же ніхто не витрав справу. Іншими словами, тоді як Дем'янюк має шанс бути визнаний невинним в інкримінованому йому злочині, то українці як такі, не застосовували й далі жадних заходів, щоб мати правну оборону на суді, позбавлені можливостей оборонити своє добре ім'я.

Звичайно, про цей інший аспект справи Дем'янюка багато говориться серед українців. Проте, такі розмови зводяться, як правило, лише до узагальнень, на зразок „жиди (або татари) разом із Дем'янюком судять весь український народ“. На жаль, від самого загального констатування чогось, та ще й при явній відсутності намагання систематично підтвердити висновки фактами, ледве чи щось може змінитись. Тим більше, коли сьогодні вже стало ясно, що ті політичні й громадські органи, які очолюють організацію українську громаду на еміграції, не виробили жадного плану протидії на випадок, що станеться саме те, що я сталося.

Ще до того, коли почався суд над Дем'янюком — а почався він 29-го вересня минулого року, коли ізраїльська держава пред'явила обвинувальний акт, у якому т.зв. „допоміжні частини“ СС колективно названо „українцями“ (див. точну цитату вище) і який був доступний всім зацікавленим ще задовго до відкриття першої сесії публічного процесу 16-го лютого ц.р. — можна було зрозуміти причини досить чіткого поділу української громадської думки на тих, хто зв'язав обороняти Дем'янюка в абсолютному переконанні в його невинності або без огляду на його вини чи невинність, і тих, хто став остеронь цієї справи.

„Мовчазна більшість“, що так скажу, не маючи можливості остаточно встановити, винний Дем'янюк в інкримінованому йому злочині чи ні, не готова була беззаперечно визнати його абсолютну невинність. Тим більше тому, що дехто від самого початку, коли Бюро спеціальних досліджень Державного департаменту ЗСА (т.зв. ОСІ) передало цю справу на розгляд судові в Клівленді, твердив, що оскільки Дем'янюка — українця в воєнних злочинах — це ніщо інше, як змова жидів з Кремлем з метою політичного компрометування українську еміграцію — тобто, в заміну за дозвіл жидям емігрувати з ССР, Ізраїль, на спілку з жидями в діаспорі, веде кампанію очорнювання українців та обвинувачування їх у колаборації з нацистами та в воєнних злочинах під час

Другої світової війни, причому не без елементу помсти з боку жидів за мовчазу, ними самими вигадану кривду, що їм нібито заповдили українці за всі віки. Згідно з цими міркуваннями, справа полягає не в тому, чи Дем'янюк винний, чи ні, а в тому, що розгляд справи, який — наслідок політичної конспірації (мовлять, „ще одна більшовицько-жидівська затія“) і тому вимагає зосередження усієї цілої української громади на оборону Дем'янюка, як символу українського народу.

Ця крайня позиція малої, але галасливої частини громади цілком оправданно обурювала не лише жидів, але й велику частину українців своїм примітивним наві'язуванням цинічних замірів жидям у їхніх намаганнях домогтись викриття й покарання одиниці, яких вони підозрюють в активній співпраці в гітлерівській програмі ліквідації жидів. До того ж, вона давала привід жидям (і не тільки жидям) вбачати в цій настанові неприховану антисемітську серед українців у цілому. Ікне намагання заперечити несприятливості, що й серед українців траплялись воєнні злочини.

Можна запитати, чому ж хто не поділяв цих поглядів, мовчав, не заперечуючи, не спростовуючи й не розмежовуючи об'єктивних фактів від емоцій і упереджень порівняно малої групи людей, яка на тлі загальних мовчанки у справі Дем'янюка таким чином начебто висловлювала думку всіх українців. Мабуть тому, що попри неспокій від примітивних закидів, до яких вдавались (і треба визнати, що й далі вдаються) безвідповідальні представники обох народів (а не бракувало тоді, як не бракує нині, жидів, які в Дем'янюкові як нібито „Іванові Грозному“ також вбачають весь український народ), кожного, хто хоч трохи цікавився ходом справи Дем'янюка, хурбало то, що обвинувачення його ґрунтувалося майже виключно на пам'яті уцілілих з Треблінки, де „Іван Грозний“ катував і загавив до газових камер сотні тисяч жидів у 1942-43 роках. Ажده, сумнів про те, чи людська пам'ять після стількох років дійсно така достовірна, цілком зрозумілий, тим більше, що прийнятий в одній подібній справі — справа Франка Валуся з Чикаго — одиниця уцілілих жертв голокосту, включно з відомим викривачем нацистів Симоном Візен-талем, помирившись, ідентифікуючи Валуся як „ката Кельце“. До того ж, суд у Клівленді не брав до уваги або відкинув свідчення інших уцілілих — тих, які твердили, що „Івана Грозного“ вбили в'язні Треблінки під час повстання в таборі 2-го серпня 1943 року, а також тих, хто готовий був свідчити, що Дем'янюк — це не „Іван Грозний“ (наприклад: свідки з Польщі, з околиць Треблінки).

Проте, мабуть, ще більше насторожувало тих, хто чекав висновку американського суду без апіорного переконання, що Дем'янюк невинний, тому, що він невинний, було те, що американський суд без застерєження прийняв від Советського Союзу як доказ у справі виказку, видану на ім'я Дем'янюка, що він нібито пройшов вишкіл у таборі для підготовки наглядачів і іншого допоміжного персоналу СС у Травніках весною 1942 року. Тим більше, коли взяти до уваги, що — як розказує колишній директор ОСІ Алан А. Расен у своїй книжці „Тихі суди“ — ССР доставив ідентифікаційну картку шойно через кілька місяців після того, як ОСІ звернулося до американського посольства в Москві за проханням запитати советських властей, чи вони не мають якихось документів із табору в Травніках і чи немає серед цих документів згадки про Івана Дем'янюка.

Сьогодні я переконана, що попри всі сумніви щодо

(Закінчення на стор. 6.)

Про інший...

(Закінчення зі стор. 5)

способу ведення справи ОСІ суду в Кілієнці, треба було так публічно й готосно протестувати проти емоційних узагальнень найвищих оборонців чести українського народу в особі Дем'янка. Бо не говорять навіть про моральні засади, політичний глузд і елементарна логіка вказують на те, що не можна протестувати проти закидів колективної відповідальності власної національної групи, застосовуючи аргумент колективної невинності. І водночас закидати колективну вину — в минулому й сьогодні — тій національній групі з якою полемізуєш. Іншими словами, якщо ми приймаємо, що українці не несуть колективної вини супроти жидів — а йдеться не лише про те, що ми приймаємо, а про те, що поважаємо колективну відповідальність взагалі, то неможливо в цивілізованому світі — тож і жиди не можуть колективно відповідати за різні кривди заподіяні українцям у минулому, тепер і в майбутньому. І навіть, якщо до таких узагальнень обвинувачень вдається інша сторона, контраргумент, ґрунтований на тих самих засадах, не стає гіднішим чи переконливішим.

Проте, незалежно від того, як окремі члени громади ставилися до цієї справи, важко зрозуміти, а тим більше виправдати, відсутність з боку провідників української громади в першу чергу СКВУ, але не меншою мірою й крайових представників, зокрема УКАКА, УАКРАДИ, й КУКУ, заздалегідь виготовлених заходів для того, щоб, на випадок потреби, протиставити колективному обвинуваченню українців у колаборації з нацистами. Тим більше, що підозрою, що непередбаченої громадської й політичної провідників до оборони доброго імені українців, на українській суді випливає не так із блаженного переконання в тому, що там не будуть виносити збірного обвинувачення, як із низки різних інших обставин.

Я не збираюся вдаватися в здогадки, що спричинило цей черговий вияв пасивності української громади перед серйозною загрозою національним інтересам українців (адже подібна пасивність характерна багатьма діями нашого життя, які вимагають ефективного дії — як приклад, можна назвати хоча б брак зосередженості й систематичної оборони українських правозахисників і політиків у СССР, не говорячи вже про

ширшу реакцію на події в Україні). Я обмежуюся тільки поясненнями, як мені дали представники СКВУ, у відсутності президента СКВУ Петра Саварина, що на цей час відвідує Європу в організаційних справах.

Виявляється, що до того, коли розпочався суд над Дем'янком у Єрусалимі, позиція СКВУ була, що він, СКВУ, як світова установа, не займається справами окремих осіб, які живуть у демократичних країнах. До того ж, були побоювання, що втручання офіційних представників української еміграції в справі Дем'янка може наразити всю українську громаду на закиди утотожнювання Дем'янка з українським народом, що на випадок встановлення його вини в воєнних злочинах компрометувало б як СКВУ, так і всю громаду. Йшли дискусії також про те, під чию юрисдикцію підлягає справа Дем'янка — представників українців у ЗСА, Православної Церкви і т.п.

Подобиць міркувань тих, чи інших членів провду не знаємо і ледве чи колись будемо знати. Знаємо лише результати — справою Дем'янка зайнялися окремі комітети й групи, які не представляють нікого крім своїх членів, але проголошують себе речниками загальноукраїнських інтересів і впадають, залежно від своїх можливостей, до більш чи менш відповідних і відповідальних виступів від імені всіх українців. Деякі з цих груп або членів цих груп цілком не ґрунтували й далі не ґрунтують перемішування різних окремих аспектів справи Дем'янка і оточуюючих його не тільки з українським народом, а й взагалі з чим завгодно (так, наприклад, на одному публічному форумі, доповідач назвав Дем'янка „другим Христом“, якого жиди розпинають, щоб прикрити власні гріхи перед світом“).

Сьогодні легко критикувати СКВУ, чи, якщо прийняти принцип юрисдикції УКАКА й УАКРАДИ, то те, що вони вирішили триматися осторонь справи Дем'янка, коли вона розгортається в американському суді, і таким чином не реагувати на сумнівні процедурні аспекти справи, залишаючи на боці питання вини чи невинності підсудного. Але мабуть можна зрозуміти це рішення, особливо в контексті продемонстрованої готовності деяких жидівських кіл тлумачити будь-який виступ українців на оборону прав Дем'янка, як „традиційний український антисемітизм“, як намагання українців виправдовувати свою воєнну злочинність, українське „колаборанство з нацистами“ і т.п.

Але ж як виправдати пасивність українського провду після того, коли ізраїльський суд оголосив обвинувальний акт Дем'янкові з його колективним обвинуваченням українці у геноциді?

В ім'я правди треба згадати, що СКВУ опублікував заяву в формі платного оголошення в торонтоській газеті „Глоуб енд Мейл“, в якому висловив турботу про можливість справедливого суду над людиною в країні, населення якої було жертвою інкримінованого йому злочинів, про вживання доказів, доставлених Советським Союзом, про порушення цивільних прав підсудного під час американського процесу та про введення в обвинувальний акт колективних обвинувачень українцям. У своїй заяві СКВУ стверджує, що він засуджує воєнні злочини і підтримує намагання встановити кримінальну відповідальність воєнних злочинців, але заперечує заперечує проти того, щоб Дем'янка судили як українця, а не як особу. Текст цієї заяви, за підписом генерального секретаря Митрона Барабаша, СКВУ розсилає також у формі пресового повідомлення міжнародним пресовим агентствам, впливовим газетам, багатьом членам ізраїльського парламенту, міністрам юстиції зацікавленим країні провідним політичним коментаторам та діячам на Заході.

Як повідомили представники СКВУ, цієї заяви не підтримали ні УКАКА ні УАКРАДИ, а фонди на оплату публікації заяви в торонтоській газеті СКВУ виділили з власного бюджету. Голова УАКРАДИ д-р Іван Філіс пояснив, що СКВУ запропонував, щоб обидві американські організації спільно опублікували текст заяви в „Нью Йорк Таймс“, як платне оголошення, що УАКРАДИ й УКАКА вважали нецільовим. Пропозиції окремих адвокатів, щоб СКВУ послав на суд адвоката, який обороняв би українські інтереси, дискутувалися, але їх відкинуто. Була мова про те, щоб послати адвоката, обізнаного з українською історією, як спостерігача з метою зібрати документальну про суд і публічно спростовувати колективні обвинувачення українців, якщо такі будуть. Не отримавши на такого спостерігача фондів від складових організацій, зокрема УКАКА й УАКРАДИ, як представників українського організованого життя в країні, з якою видано Дем'янкою, СКВУ на цьому закінчив свою діяльність у справі оборони українських інтересів на процесі Дем'янка в Єрусалимі.

Тим часом суд, на якому поставлено на ладу підсудних, не лише Дем'янка, але й українців у збірному сенсі, триває. І попри всі пояснення й міркування, відсутність оборони українців на процесі Єрусалимського суду, назвати інакше, як браком відповідальності тих, хто взяв на себе обов'язок представляти українську громаду перед зовнішнім світом, супроти тих, кого вони репрезентують, а тим більше супроти майбутніх поколінь українців, як на емігранті, так і в Советській Україні.

Успадкоємлюю „драматичність“ такого твердження, але роблю його не задля естетичного ефекту, а тому, що глибоко переконана, що саме цей аспект справи Дем'янка матиме найбільше далекосяжні наслідки, в тому, як тлумачитимуть українську історію воєнних років у майбутньому, а також для українсько-жидівських взаємин, ніж сама справа підсудного, незалежно від вислуду процесу. Бо, хочемо ми цього, чи ні, суд над Дем'янком у Єрусалимі є одночасно судом над українцями, які нібито колабораціями нацистів, які, якщо не перевершували нацистів у жорстокості супроти жидів, то принаймні не поступалися їм.

І тоді, коли про існування свідчень, що „Івана Грозного“ вбили під час повстання в Трєблінці 2-го серпня 1943 року, про розбіжності в свідченнях уцілілих, про автентичність і допустимість советською ідентифікаційного документу, про те, що „Молодь України“ з 30-го квітня 1986 року надрукувала ту саму посвідку про вишкіл Дем'янка в Травніках (тобто, один із головних доказів обвинувачення), але з іншою фотографією та інакше розміщеною

та про інші аспекти справи, які кидають серйозні сумніви щодо ототожнення Дем'янка з постаттю „Івана Грозного“ вже багато писала західна преса (див. хоча б статті Патріка Бюкенена у газеті „Вашінгтон Пост“ з 28-го вересня 1986 року і в газеті „Кілієнц Плейн Ділер“ з 4-го січня 1987 року та Роберта Джиллетта у газеті „Лос Анджелес Таймс“ із 18-го січня і 15-го лютого 1987 рр., як також деякі європейські журналісти, а ро що повідомляла „Свобода“), — то про винесення колективного обвинувачення українцям на Єрусалимському суді тепер не згадував ніхто, крім української преси, і ледве чи колись згадає, хіба щоб на випадок потреби навести це твердження як доведений факт.

А втім, як говорять англійці, газета через день здається тільки для того, щоб у неї загнати рибу. Натомість судовий протокол залишається історичним документом назавжди. І саме в тому документі, якщо українська громада не вимагатиме свого правного оборонця на суді, де її судять без неї (in absentia), назавжди стоїтиме неспростованим ототожнення з „українцями“ фактичних виконавців ліквідації жидів нацистських екстермінаційних таборів на території Польщі (отже, чому і не в інших?).

Саме цей аспект є для мене основним на Єрусалимському процесі. І тому, коли мене питають, чи суд справедливий і чи має шанси Дем'янок на звільнення, якщо він не винний, мені важко відповісти. До яких висновків можна доходити про справедливість суду, який судить націю, не забезпечивши її навіть обороною? Чи можна говорити про справедливість, коли обвинувач констатує як факт, що були окремі українські допоміжні частини СС (на відміну від поодиноких українців, які служили в таких частинах), а судовий трибунал не вимагає на це жадних доказів? А щодо справедливого розгляду справи самого Дем'янка, то, як я вже писала вище, хоч сподіватися, що судовий трибунал відкине всякі політичні міркування, на тлі яких цей суд відбувається, і, вносячи вирок, керуватиметься виключно достовірністю доказів, однієї чи другої сторони. Бо немає сумніву, що політичні міркування в цій справі досить таки серйозні. Адже визнання невинності Дем'янка підірве довіру до метод встановлення фактів ОСІ й американського суду, які й далі розглядатимуть справи запідозрених у воєнних злочинах, і, що може й важливіше, так визнання поставит під сумнів свідчення уцілілих голокосту, які за визнанням самого суду, виступають не лише з огляду на те, щоб довести тотожність Дем'янка з т.зв. Іваном Грозним і покарати його, але й для того, щоб нове покоління в Ізраїлі довідалося про страшний голокост й усвідомило його масштаби. У контек-

сті хоча б тільки цих двох позасудових аспектів дійсно важко строго додержуватися старого римського права, що Теміда мусить бути сліпою.

Постскриптум: Саме тоді, коли я закінчила писати цей коментар, стало відомо, що з Ізраїлю повернулася група українських спостерігачів, які їздили на суд від так званої Civil Liberties Commission при КУК. Ще перед тим, як повідомити українську громаду про новинки суду на підставі своїх спостережень, член цієї делегації д-р Юрій Божик, історик за фахом, який тісно пов'язаний з проектом українського фільму про українців у Другій світовій війні, виступив 24-го березня в канадській радіопрограмі мережі CBC, „As It Happens“, яка має міжнародну аудиторію, включно з 43-ма радіостанціями в Америці. У своєму виступі Божик повідомив слухачів, що його група їздила до Ізраїлю вивчити факти і з місією доброї волі та ствердила, що, хоча була критично завваження з приводу атмосфери, в якій відбувався суд, мова, вона нагадує спектакль, — це не має нічого спільного з судом, бо, на думку ізраїльтян різних політичних поглядів, а також групи українських спостерігачів, „судди намагалися бути дуже справедливими і ціла судова система є поза межами будь-якого докору... Суд справляє враження дуже об'єктивного і, принаймні на думку нашої групи, процес видається дуже справедливим“.

У відповідь на завваження канадського журналіста, що багато українців у Канаді й Америці не поділяють цієї думки і їм видається, що, можливо, суд не є справедливим, Божик сказав: „Це одна з причин, чому ми вирішили поїхати, — для вивчення фактів і з місією доброї волі, щоб з'ясувати це для себе. Бо, хоча немає жадного наміру бути несправедливим, чи образливим, преса начебто зосередила увагу на сенсаційному аспекті. Я маю на увазі пресу на Заході. Я не говорю про Ізраїль, але на Заході. Виглядає, що преса мистить біля „про“ сенсаційні аспекти. Я також думаю, що неперевірені застосування слова „українець“ коли мова про пана Дем'янка, дало привід деяким людям думати, що судять українську націю, радше ніж специфічну особу. Саме тому я думаю, що це дуже емоційний вид реакції, як хотіли встановити, як точно виглядає ситуація. Ми побачили, що, вглядає, що переважна частина української громадської думки в Канаді подібна до нашої, і що судить особу, а не націю. І звичайно, багато ізраїльтян і більшість ізраїльтян, з якими ми говорили, бачать це як справу однієї особи, а не як націю під судом“.

На запитання канадського журналіста, які шанси на успіх бачить Божик у переконанні громадськості в тому, що судять не націю, українських представників відповів: „Я вважаю, що найважливішим нашим завданням є намагання зробити західну пресу чуливішою, щоб вона ставалася не „нападати“ на пана Дем'янка, а „визначити“ українців“. „Але, крім преси, як думаєте ви передає свої погляди безпосередньо жидам і українцям у Канаді?“ — запитав радіожурналіст. „Ми дуже хотіли б зустрітись з різними громадськими групами і виступити в синагогах та говорити з жидівськими провідниками про нашу справу. Аджеж, кінець-кінцем наша подорож була місією доброї волі з метою сприяти її поглибленню й порозумінню між жидом і українцями в Канаді і намаганням дивитися на майбутнє після суду, і намагатися загоїти рани, пов'язані з Комісією Дешена, звичайно. Але, що важливіше, будувати мости й про-

довжувати контакти, й далі співпрацювати в питаннях обох громад“.

Я наведу майже повністю інтерв'ю, що його дав офіційний український спостерігач на суді Дем'янка. Коли й його запитала, як на тлі вищевисловлених цитат з документів суду, він міг дійти до висновку, що єрусалимський суд судить виключно Івана Дем'янка й не обвинувачує колективно українців як національну групу. Божик пояснив мені, що в розмовах з групою українських спостерігачів прокурори в справі Дем'янка заперечили, що вони не мають жадного наміру виносити колективне обвинувачення українцям, і що це тільки скорочена форма вислову (short-hand), потрібна обвинувачувачеві, щоб встановити ідентичність „Івана Грозного“, як українця, щоб легше довести, що Дем'янок — це „Іван Грозний“.

До того ж, що серед наглядців були українці — це історичний факт. А чи всі були українці? Ні, але вживання терміну „українці“ для визначення наглядців — це тільки зручна форма для встановлення ідентифікації. Божик додав, що посередній це підтвердив його другий й прем'єр-міністр Ізраїлю Іцхак Шамір, що Ізраїль не має найменшого наміру судити українську націю на процесі Дем'янка. А втім, зауважив Божик, ізраїльтяни загалом не сприймають судових тверджень як збірне обвинувачення українців, за винятком тих, які й так переконані в вині українців супроти жидів. Більшість жидів нічого не знає про українців і українці їх не цікавлять.

З приводу висновків та інтерв'ю д-ра Ю. Божика можна багато писати. Але мені видається, що уривки з протоколу суду, які я наведу на початку цієї статті, достатньо промовисті, щоб виключили потребу в спеціальній про те, чи судять українців на процесі Дем'янка, чи не судять. Дивно, що навіть в Ізраїлі, наскільки мені відомо, не висловили нікому з оборонців Дем'янка таких серйозних обвинувачень, яких допускється Божик. Це, напевно, дає „Шо“ висновки офіційного українського спостерігача на Єрусалимській розправі так зручно збігаються з тим, що хочуть чути всі ті, хто без страху перед судовою відповідальністю преспікційно обвинувачує українців у найстрашніших злочинах, знаючи наперед, що за ними не стоїть держава з всіма можливостями оборони національних інтересів.

А втім, чому можна сподіватися, коли замість адвокатів, які обороняли б українські інтереси на суді, українське еміграційне суспільство допер спромоглося лише на апологетику власного знеславлення?

Пасхальний...

(Закінчення зі стор. 1)

Месія „розчавить голову змія“ (Бут. 3:15), тобто ударемить усіх злат диявола. Тому то Христос стоїть у переможній своїй славі над відкритим входом до аду, з якого Він визволяє одною рукою Адама, а другою Еву. На окраїнах аду товпляться душі багатьох праведних, які радісно очікують теж свого визволення. Що за величний і промовистий образ Христа-Переможця!

Та вже надходив третій день, день прославлення Божественного Спасителя, як це Він сам провістив. Тому Його душа, в супроводі ангельських хорів і душ праведних, поклавилася до запечатаного гробу, де відпочивало Його божественне тіло. Без сумніву, що ангели й душі праведних жаждали, коли побачили побите тіло, що „не було в ньому ні виду, ні краси“ (Іс. 53, 2) Сина Божого. Аж ось Христова душа повернулася до мертвого свого тіла, яке в ту мить воскресло, повне сили й небесного чару, до нового, прославленого життя, щоб „уже більше не вмирати“ (Рим. 6:9). Тоді то Воскреслий Христос, простягнувши свої прославлені руки до душ праведників радісно закликав: „Я — воскресіння і життя!“ (Ів. 11:25). Ось остаточна подія Христа над смертю (Кор. 15:26).

І так, серед переможного співу ангельських хорів над Воскреслим Спасителем тріумфально вишій до запечатаного гробу, щоб проголосити людям „радість“ їхнього спасіння (Мт. 28:9). Щойно тоді, як свідчить св. Писання, зчинився „великий землетрус“ — ангел бо Господній зійшов з неба і відвалив камінь“ від дверей гробу, віщаючи всім, що Ісуса нема у гробі, бо „Він воскрес, як ото і сам прорік“ (Мт. 28:3, 6).

Перед тисяча роками Христова благовість дійшла також і до наших предків. Тоді то наш народ, який до того часу знаходився в темряві поганства, „побачив велике світло“ (Мт. 4:16), бо на Київські гори зійшла Божа благодать спасіння. При хрищенні наших предків, — як зауважує літописець Нестор, — „можна було доглянути велику радість як на небі, так і на землі“. З прийняттям християнства наші предки теж з великою радістю почали святкувати день світлого воскресіння Христа, як — Великдень, день великої чи пак остаточної перемоги Христа над смертю, що була для них запорукою спасіння й початком вічного життя.

Так ото до наших предків ми можемо буквально приміняти слова Воскреслого Канюю: „Ті, що були в окопах адових, побачили безмірне Твоє милосердя, як до світла радісно поспішали до Тебе, прославляючи Пасху вічну“ (Тропар 3-ої пісні).

Так ото через історичне хрищення Русі-України теж і на нас зійшла Божа благодать спасіння. Христос став теж і нашою Пасхою, бажаючи перевести теж і нас, від смерті до життя, а від смерті до неба“ (Промс І-ої пісні), бо своїм воскресінням Він теж і нам відчинив „райські двері“ (Стихиря Пасхи). Тому то й ми маємо причину радіти з празником Світлого Воскресіння, співаючи зі широго серця „пісню перемоги“ — Христос воскрес із мертвих...

Нам, як гідним нащадкам Святотворчим історичного християнства годиться, щоб цього року ми достойно відзначили також 950-річчя духовної опіки Божої Матері над українським народом. Як знаємо, 1037 року наш володар Ярослав Мудрий віддав свій столичний город Київ і весь український нарід під покров „скорой на поміч християнам Пресвятої Богородиці“ (див. митр. Іларіон, „Слово о законі і благодаті“). З того часу наш український нарід з великою любов'ю і довірою й горнеться під покров і заступництво Божої Матері та широко почитає і величає її, як свою Небесну Матір. Це виразно підкреслив сам Христовий Намісник, Пала Іван Павло II дня 4-го жовтня 1979 року під час відвідин нашого митрополітичного собору в Філадельфії. Вручаючи нас опіці Божої Матері, Святий Отець зауважив:

„Я знаю, що ви почитаєте її (Божу Матір) з великою пошаною. Ця чудова катедра, присвячена Непорочному Зачаттю, є вимовним доказом вашої снівської любові до неї. І протягом минулих століть наша Благословенна Мати була основою духовної сили вашого народу в його терпіннях, а її повне любови заступництво було завжди причиною його радості. Тож, і надалі віддавайте себе з довірою їй опіці“.

Ось тому, приготувавшись до всенародного відзначення 1000-річчя хрищення Русі-України, ми бажемо достойно відзначити також 950-річчя посвяти українського народу і його давніх земель під опіку й покров Пресвятої Богородиці, яку наші предки величали, як — „Матір руського краю“. Цей 1987 рік — це наш ювілейний рік, присвячений Пречистій Діви Марії. Тому то під час цього Марійського чи пак Богородичного Року стараймося поглибити нашу любов до Небесної матері Неньки, відживити наше віками освячене почитання Пресвятої Богородиці та з довірою і наподегливо просити її

заступництва за нашу Страдницьку Церкву на наших рідних землях, щоб у скорому часі сповнились пророчі слова Слуги Божого Андрея, що їх він висказав перед своєю смертю: „Наша Церква знає перелюднення і повної руїни, але відтак вона оживе й знову буде розквітати“.

Тому закликаємо наших високопреподобних і всесвітніх отців душпастирів, щоб у цьому Богородичному Марійському Році відновили у своїх церквах майські набожества (хоч би два рази в тиждень), щоб заохочувати своїх вірних публічно у церквах і приватно в родинних відомостях вершати, щоб торжественно відзначували всі Марійські празники, закликаючи своїх парафіян до численної участі у св. Тайнах і відновлюючи з ними посвяти Божій Матері. Того року візьмим теж масову участь у Богородичних прощах, головню в серпні у Словтсбургу, а в жовтні у Факсфелсі. Відновим теж і давній звичай — при кожній нагоді віддавати себе опіці Божої Матері, відмовляючи, а то й співаючи віками освячену молитву: „Під Твою милість...“

Дорогі в Хресті Брати і Сестри! Ми діти Марії, а Вона наша Небесна Ненька. Тож широко любім її, ревню почитаймо її, завжди, з великим довірою й горнієм під її материний покров, пам'ятаючи, що „Марія — Божа Мати, не дасть дітям погинути, поведе до щастя всіх!“

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Дано в Філадельфії при Соборі Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці в Празник Благовіщення Пресв. Богородиці, дня 25-го березня 1987 р. Б.

† Стефан
Архiepіскоп Філадельфійський
Митрополит УКЦеркви в ЗСА

† Василь,
Єпископ Стомфордський

† Інокентій,
Єпископ Епархії св. Миколая в Чикаго

† Роберт Михайло,
Єпископ Епархії св. Йосафата в Пармі

„Палає...“

(Закінчення зі стор. 1)

палало ж у нас серце наше, як Він розмовляв з нами в дорозі і як висинав нам Писання? (Лука, 24, 12-35). Так само палає і наше серце, коли Воскреслий Христос відганяє від нас сум і безнадію та збентеження, лаючи пізнати Себе в „ламаній хлібі“ — в Святих Тайнах і не покидаючи нас на всіх неспокійних і часом небезпечних дорогах нашого життя.

Христові Апостоли, палаючи серцем, понесли в світ Євангелію Воскреслого Господа і постійно закликали віруючих у Христа: „духом палайте“ (Рим. 12, 11). Слідом за Апостолами запалені їхньою вірою в Спасителя палали й серця мільйонів людей, освітлюючи, як свічі, темряву гріховного світу і ведучи людство до Світла; що в темряві світлість, і темрява не обгортає його, бо Христос — це „Світло правди, що освічує кожного чоловіка“ (Івана, 1, 7-9).

Шістдесят п'ять років тому, на весняний передвсвітній ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви в Святий Софії, всеукраїнський благовісник Володимир Чехівський почав свою проповідь знаменними словами: „Говорить палає українське віруюче серце!“ І це палаючи віруючих серцях викликало світло, яке осясало всю Україну і українські поселення в усіх закутках світу, включно з Північною Америкою, де до цього світла полинали діти Матері-України, ним просвітлися і в ньому перебувають аж досі.

Нехай же палають, як свічі, наші віруючі серця, ідучи назустріч Воскреслому Христові — Спасителю й Визволителю нашому! Амінь.

† Ізяслав, Єпископ Чигиринський

Дано на Великдень 1987 р. Б.
при катедрі св. Покрови
в Чикаго, Іл.

Святкування в наміренні 1000-ліття Хрищення в Баффало

22-го лютого цього року надвоє залишилося в пам'яті мешканців Баффало-ської округи, бо в цей день, стараннями тутешнього Відділу Помісної Української Католицької Церкви, відбулося святкування в наміренні 1000-ліття Хрищення Русь-України.

Члени Відділу ПУКЦР під проводом Оксани Бережницької, яка була промотором в організуванні цієї імпрези, доклали чимало зусиль, праці та ініціативи, щоб, справді так успішно це святкування реалізувати. Призначення належиться ще й тому, що всі імпрези (крім доповіді) була виконана місцевими силами.

Святкування почалося Молебном в каліній Матері Божої Одігтрії, при вул. Фільмор в Баффало. Відправу-молебен виконали: о. Мар'ян Струць, парох церкви св. Миколая, о. митрат Павло Івахів, колишній доголітний парох цієї ж церкви, о. Миколова Татарин (він же і доповідь), парох української католицької церкви в Біс-виллі, Онтаріо, Канада, та о. Володимир Вербицький, парох української католицької церкви в Лавані.

По закінченні Молебня учасники святкування перейшли до святкової зачі, де відбулася мистецька частина імпрези. Тут, несподівано і всюдисущий маестро Мар'ян Борачок прикрасив одну стіну величезним розміром малюнком-іконою святих Володимира і Ольги та інших подвижників і будівничих нашої Церкви. На тлі цієї адалої декорації проходили виступи виконавців.

Оксана Бережницька коротким вступом відкрила мистецьку частину вечора, вітаючи гостей з Канади, онтарію, виконавців мистецької частини та присутніх громадян, що на радість організаторів цього вечора численно заповнили зал.

Наріжним каменем імпрези була доповідь о. Миколова Татарина. Слід пригадати, що він є адміністратором Товариства Св. Софія в Канаді.

Немає можливості в обмежених рамках доповіді розглянути доповідь в ширшому аспекті, про це треба б написати окрему статтю. Але можна рішуче ствердити, що прелегент досить своєю ціль, бо те, що присутні почули, довго залишиться в їх пам'яті. Солідність, послідовність і відповідальність в доповіді о. Татарина поставили її на високий поєзмі, і це може послужити як зразок для тих, що хотіли б сказати своїм слухачам правду про істину. Провідна думка доповіді — це та рана, що в нас так важко гоїти, щоб в нашій Церкві прийшло до бра толібіа. Потрібний екуменізм, але не формальний, а такий, щоб впливав і від душі і від серця, і від любови брата до брата. Отець прелегент підтримав свої думки цитатами із Заповіту покійного Патріарха Йосифа, що так боліло за долю нашої розтерзанної Церкви. Цей наш Муж провидів своїм великим розумом бачив, звідки йде загроза нашої страдальній Церкві і він остерігав і благав, щоб прикладала до розбудови нашої Церкви багато добрих чинів, багато добрих волі і багато розумної толеранції, як католиків, так і православних у їхніх взаємовідносинах. Прелегент висловив сумнів, чи святкування Тисячоліття Хрищення України відбувається спільно. Постали надто густі трищини в договороваванні представників Церкви, Католицької і Православної, які

ледве чи можна буде виправити. Але це був би несподіваний гріх і жаліва помилка, якби це святкування не відбулося спільно. А якщо б так, не дай Боже сталося, то колись історія виставила свій строгий присуд. Трагедія наша ще і в тому, що історія нас надто мало дечого навчила, бо нагода для того, щоб це святкування відбулося спільно-об'єднано, гримко, величаво і в світовому масштабі, трапляється дуже рідко, раз на кілька десятиліть.

Першою точкою в нашому святкуванні в мистецькій частині був виступ хору при церкві св. Отця Миколая, під проводом Михайла Проценка, що порадив нас трьома композиціями: «Через поле широкое» в обр. М. Проценка, «Я сильний Славний Господь в Сіоні» муз. Д. Бортнянського, в ред. М. Федорова і «Ой зійшла зоря» — Дума про Почаївську Богородицю. Солю в піснях виконали Роман Цюлько, Баритон і Теодозій Прищипак, тенор. З призначенням треба підкреслити, що диригент і хористи адало підібрали ці пісні, які так підходили до характеру свята. Присутні громадяни, напевно були вкрай хористам і диригенту за те, що дали їм величезну насолоду, чудовий мелодій. Фортепіанний акомпанімент для хору провела п-ї Лаві, що все так швидко допомагає громаді.

Несподівано для усіх був виступ молоденької Маріанни Якубовської, що продеклямувала «Борись без меча» Романа Заводяча. Треба підкреслити, що гарна Маріанна поборолася усім мовним труднощам, щоб продеклямувати не таку вже коротку поезію. Вона вже з третього покоління нашої імміграції, а українську мову почала вивчати щойно півтора року тому.

Хор «Мрія» — Об'єднання Жінок ООЧУ, диригент Наталя Бабичка, доклали свій труд, щоб звеличати святкування. В гарних народних строях, мов китиця макового цвіту, з'явилися перед слухачами. Радувалося їм те, що учасники хору були поважна кількість молоденьких облич, любительів рідної пісні. Хористки відігравали три пісні: «Всі ідем до Тебе», релігійна пісня, «Зелений гай», сл. П. Грбовського, і «А мати ходить на курган», муз. А. Пашкевича, сл. Д. Луценко. Ця остання глибоко зворушила серця присутніх.

Художнє читання зворушливого твору Романа Заводяча «Наша Церква» виконала всім нам відома Ірина Лаврівська. Вона має хист, мистецьке вміння володіти не тільки живим словом, але і прикрасити його в святчому шати.

І це один промінь радості. Всіми люблений о. протоієрей Богдан Сенцов, настоятель української православної церкви св. Тройці в Баффало, звеличав наше свято своєю присутністю, від початку Молебня аж до закінчення усієї програми. Оце і зразок екуменізму на практиці.

Імпреза закінчилася, всі учасники свята встали, щоб проспівати Патріаршій гимн хоч і після того не поспішали розходитися. А дорогі наші пані — робітниця п'єлік, хоч знають про те, що людина не живе тільки одним хлібом, але знають також, що і самим духом жити не можна, приготували перекуску, під час якої у теплій обстановці велась дружні розмови.

Лев Ломач

До Лос Анджелесу завітав голова Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівницький. Його відвідини відкрили цілу серію споминів минулих світлих днів, коли волею народу вибрано Уряд Української Суверенної Держави, чим задокументовано добу вільного розвитку та формування збройної, «оностарної і торговельної системи української держави. Правда, ми втратили незалежність. Можна так делікатно сказати, що історія не була ласкавою до нас, замовчуючи вигідно факт, що скільки наших власних нерозумних рук пропало ту «неласкавість» історії до згуби наших власних державницьких мрій, може невідомо, може так і премідацією, та оцінку цього «чину» лишаємо історикам.

Президент з дружиною затрималися пару днів в Лос Анджелесі (у Остапа Гаца), використовуючи свій вільний час для різного роду зустрічей з нашим громадянством в приватних бесідах на поточні теми, які для більшості святочних вечірків.

Перш за все, Президент в групі представників нашої громади поклав вінок біля пам'ятника жертвам штучного голоду на Україні 1932-33 року, спорудженого на видному місці біля державних споруд в Лос Анджелесі. Проект як і артистичне виконання пам'ятника зробив інженер-архітект Тарас Козбур. Це була зворушлива хвилинка, коли Президент М. Лівницький і голова українського Культурного Осередку Богдан Стус спільно несли величезний вінок, замасний волошками і поклали його біля пам'ятника, як вияв пошани і любові до тих невинних жертв, які впади жертвою голоду, штучно створеного червоною Москвою, щоб знищити вільний дух України.

Із всіх постатей, що вирости з українського народу, високо понад усіма зноситься постать Тараса Шевченка. Він, Шевченко, у нас найбільший поет, прокур, учитель, батько. Ми зведемо його генієм, ми порівняємо його до інших визначних людей, а в тих порівняннях знаходимо щось, що підказує нам ставити нашого Тараса завжди вище.

Можливо ми є суб'єктивні, як говоримо про Шевченка. Якщо так, то тільки тому, що він полонив наші душі і наш ум. Ми живемо ним, а його «Кобзар» — це наша, поруч Євангелія, друга настільна книга. Великі люди мають вплив на покоління, Шевченко має вплив на цілий народ. Це теж говорить про його величність.

Тому не дивно, що коли приїде березень, місяць в якому Шевченко народився і в якому він помер, ми знаємо, що це — шевченківський місяць, та що в цьому місяці треба вшанувати великого сина нашого народу Тараса.

Вшанує Шевченка кожна українська громада, велика і мала. Вшанує його в школі діти, на своїх конференціях науковці, а народ влаштує в його честь святочні концерти. В морі цих різномірних святкувань відбулися також Шевченківські святкування в вітряному місті, в Чикаго, де в

ЦЕРКОВНІ ЛІДЕРИ Південної Кореї сильно заатакували президента Чун Ду Гвана за те, що він пробує припинити дискусії в народі про зміну конституції, на підставі якої в Кореї мали б відбутися дійсні вільні вибори. Також президента країни мав би вибрати народ у вільному голосуванні, а не як дотепер голосами електорів в парламенті. Кардинал Стівен Кім Со Гван, духовний лідер двох мільйонів римо-католиків в Південній Кореї заявив в дуже гострій і рішучій формі, що теперішній президент особисто причинився до багатьох терпін і нещастя корейського народу. Окремий протест вислали на адресу президента Гвана Корейська крайова рада церков, до якої входять в більшості протестантські церкви, які вже раніше протестували проти політики теперішнього уряду.

Канадсько-Українська Мистецька Фундація в Торонто, Канада

2118-A Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8
Tel.: (416) 766-6802

ПРИЙМЕ НА ПОСАДУ

Екзекутивного Директора

культурну, з досвідом та ініціативною особою, бажано з мистецькою освітою, яка володіє у мові й письмі українською й англійською мовами, обдарована організаційним хистом і легко входить у контакт з оточенням.

Платня за домовленням.

Заяви з копіями дипломів і посвідок та життєписом слати на адресу КУМФ.

М. Лівницький завітав до Лос Анджелесу

Президент М. Лівницький біля пам'ятника жертвам Великого голоду. Біля нього голова УКО Богдан Стус.

Вечері того ж дня, у суботу, 24-го січня, Управа Українського Культурного Осередку вітала Президента Миколу Лівницького то-вариською зустріччю з вечером, яка відбулася в залі при українській православній церкві св. Андрія. Вечерю приготували їжінку з новозаснованого підприємства — варення їжі на замовлення («катеринг»), алас нічниками якого є Оля і Іри-грид Бойки й Оксана Зозу-ля.

Вечір пройшов в приємній атмосфері без спеціаль-ної програми, лише з метою ближчого пізнання Президента УНР в екзилі, як і дружньої виміни думок.

В неділю, 25-го січня, відбувся концерт відзначення річниці проголошення вільної незалежної і соборної української держави.

Головним промовцем на концерті був Президент М. Лівницький. Це створило особливий настрій, бо кожний з нас уявив собі ту хвилину, коли зимового ранку «Ударилі дзвони з Софійського Собору» — що воскресла Україна! УНР — це правильно затверджений уряд української держави, вибраний українським народом, який є тягільцю, правого існування і працює в екзилі аж до часу, коли зуміємо вибороти волю Україні, а тоді уряд в екзилі передасть дальшу працю державному уряду вільної України, обраному народом України.

Концерт почався внесеним прапорів на сцену мо-лоддю, згуртованою в Платі і СУМі, а проф. Леся Кур-илленко-Вахнянин викона-ла американський славень.

Платуни і Сумівці, що були почесною охороною, впровадили на залю досто-йного гостя Президента Миколу Лівницького, який йшов у товаристві голови УКО Богдана Стуса, що привітальним словом від-крив концерт. Програму концерту вела Оля Муць. Слово Президента було ці-каве, бо мова йшла про минуле, яке тісно було по-в'язане з теперішніми укра-їнськими проблемами на світовій арені.

Після слова Президента розпочалася мистецька про-грама. Молодь, згуртована в Платі, як і в «Рідній Школі», виконала «Мон-таж до 22-го січня». СУМ дав деклямацію, яку з успіхом виконала Андреа Ви-нник; Марійка Захарків з почуттям і чіткою дикцією рецитувала Вистового «22-го січня 1918 р.». Андріян Рудник був для нас усіх дуже приємною несподіван-кою. Він грав на скрипці, як заавансований скрипаль, що осягнув мистецтво гри. Він заграв композицію Пёт-ра Чайковського по-мистец-цьки. Проф. Леся Вахня-нин-Курилленко вправно йому акомпанувала. Нико-нанна захопило слухачів. Андріян Рудник з Леся Кур-илленко-Вахнянин дали присутнім незабутні хвили-ни насолоди.

На закінчення концерту виступив чоловічий хор «Кобзар» зі своїм дириген-том маестро Володимиром Божином у фортепіанно-му супроводі Леся Вахня-нин-Курилленко. Хор дав нам естетичну насолоду ви-конанням пісень, включно з бойовими піснями, а зокре-ма нову пісню музики Во-лодимира Божики до слів Олі Муць, вперше викона-ну, яка викликала бурю оплесків.

Українським славнем, що його проспівали хор і присутні, закінчено концерт.

Н. Н.

Відбулася Курінна Рада куреня «Ті, що греблі рвуть»

Учасники Курінної Ради куреня «Ті, що греблі рвуть», посередні Начальний Пластун о-р Ю. Старосольський.

У Нью Йорку в приміщен-нях Пластового Дому відбулася 21-го і 22-го березня ц.р. чергова Курінна рада пластового куреня «Ті, що греблі рвуть», який в цьому році відзначає 60-річчя існування.

Понад 40 пластунок-сеніорок із усіх сторін ЗСА зібралася на дводенні наради, в яких обговорено діяльність, намічено плани на майбутнє і обрано новий провід.

Курінною куреня УПС «Ті, що греблі рвуть» обрано від 1-го січня 1988 року п. сен. Оксану Бачинську, її заступницями п. сен. Ліду Крамарчук і п. сен. Марту Кузьмович, писарем залишилася п. сен. Людмила Воронка і скарбником п. сен. Марта Яцущко. До того часу залишався теперішній провід, який очолює п. сен. Галина Кутко. Вона теж звитувала обширно зі своєю

дотеперішньої діяльності, як також звитували й інші члени провду.

В рамках наради, якуми проводила президія з'їзд Курінна рада пластового куреня «Ті, що греблі рвуть», який в цьому році відзначає 60-річчя існування, присутні прослухали гутірки п. сен. Уляни Любович про Катерину Зарицьку-Сороку, а ввечері в суботувітали поміж собою Начального Пластуна п. сен. Юрія Старосольського, який вилосило до пластунок слово.

У неділю пластунок взя-ли також звитували й інші члени у католицькій церкві в Нью Йорку та про-довжували свої наради. У висліді їх вирішили відзна-чити 60-річчя куреня у фун-дуванням одного числа жур-налу «Юнак», в якому, пля-нують вмістити матеріал з історії свого пластування.

Н. Н.

Шевченківська конференція НТШ у Канаді і Фундації УВУ

У березні кожного року Наукове Товариство ім. Шевченка у Канаді відзна-чає науковими конферен-ціями пам'ят' свого Патро-на. В цьому році 15 березня у Торонто відбулася конфе-ренція спільно із Фундаці-єю УВУ та з участю у про-грамі новообраного ректо-ра УВУ проф. д-ра Богдана Цюцюри. Конференцію проводив науковий секре-тар НТШ К. о. д-р Петро Біланюк.

В програмі були три до-повіді. Першу на тему «Хлі-боробські образи в метафо-рах поезії Шевченка» читав д-р Богдан Стебельський, голова Управи НТШ у Ка-наді. Спираючись на генезі хліборобського населення України від неоліту. Його спостереження і образного мислення, нотованого в пи-сьмових творах Київської України-Руси, в літописі Нестора «Повість минулих літ» та у «Слові о полку Ігоревім», доповідач числен-ними прикладами злістосу-вав хліборобські образи у метафорах Шевченкової по-езії. Ці образи метафорами ілюструють не лише битви — вояси ті, але й творчу працю усіх діячів націона-льного і особистого харак-теру.

В другій доповіді д-р Пе-тро Гой, голова Фундації УВУ у ЗСА і проф. УВУ, дав огляд історії боротьби українців за власну незале-жну науку і університет у Львові аж до створення УВУ. Доповідач познайо-мив слухачів із роллю та значенням УВУ для визво-лення справи України, що УВУ здійснював у минуло-му і чинить сьогодні. Згадав

про успіхи не лише універ-ситету, але зокрема його ректорів протягом історії УВУ. Вкінці представив но-вого ректора УВУ проф. д-ра Богдана Цюцюру, по професії правника, профе-сора-емігранта в канадській університеті у Галіфаксі, в якому викладав право на протязі 20 років.

Третью доповідь кон-ференції була саме його студія до питання екології в СССР в теорії і в практиці. Основним прикладом теми була катастрофа у Черно-билі. Остаточний висновок доповідача був: СССР тео-ретично — це інтернаціона-льний союз республік, прак-тично — це московська цен-тралізована імперія. Від-сутність реальних прав дер-жавних республік, які і гро-мадських і національних, чинить відповідальним цен-тралізований уряд у Мос-кві, а не повністю залежний від нього уряд у Києві чи КПУ УССР, які є лише відлі-ченнями всеосючих Ола-наше. Москва намається перекинути відповідаль-ність на Київ, хоч не повні-стю суперечить дійсності.

Загроз зазначення до-відки поза межами СССР став справою міжнародно-го права і це дає можли-вість правового конфлікту із СССР пошкодованих дер-жав.

Після доповіді відбулася дискусія. Доповнення до теми дали: д-р Володимир Мацьків, проф. Василь Яні-шевський і о. проф. д-р Пе-тро Біланюк, який подякував учасникам конференції за участь і закрав сесію.

НТШ в Канаді

Ділимось сумною вісткою з Рідним, Земляками і Приятелями, що 31-го березня 1987 р., дав місяць по тяжкому автовному випадку, упокоївся в Бозі на 63-му році життя, у Мамі, Флориді наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ШВАГЕР

СВ. П.

Олександр Дендрат

народжений в селі Верба, повіт Бережани, Україна. ПОХОРОН відбувся 2-го квітня ц. р. з української като-лицької церкви в Мамі, Флориді на місцевий цвинтар.

В глибокому смутку: дружина — МАРИНА діти — КАТЕРИНА, ОПЕСЬ, АНДРІЙ І МАРКО Бляжча та дальша Родина

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Каліні виймає на виклики домі.
ДЕНТИСТ ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб яом і зубів. Лікування і протезування. Косме-тична стоматологія. Приймає тілчас за попередньої домовленістю.
Адреса у Мангеттені: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111
Адреса у Каліні: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111

Phone (212) 460-8266 All Insurance & Union Plans Accepted
CHARLES STRICK, D.D.S.
184 Second Ave., Between 11 & 12 Sts., New York, N.Y. 10003
Усушення зубного каменю та гімна спринчаних кавою і цигарками.
\$35.00 with this ad.
XRAY, EXAMINATION, POLISHING
EMERGENCY TREATMENT PROVIDED
Приймає усеїлчас в повногом успіху.

Канадсько-Українська Мистецька Фундація в Торонто, Канада
2118-A Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8
Tel.: (416) 766-6802
ПРИЙМЕ НА ПОСАДУ
Екзекутивного Директора
культурну, з досвідом та ініціативною особою, бажано з мистецькою освітою, яка володіє у мові й письмі українською й англійською мовами, обдарована організаційним хистом і легко входить у контакт з оточенням.
Платня за домовленням.
Заяви з копіями дипломів і посвідок та життєписом слати на адресу КУМФ.

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА, яка до певної міри також постраждала від вибуху, а зокрема випуску радіації чорнобильської ядерної енергетичної станції, зверну-лася знову до Советського Союзу з питанням чи на території СССР не трапився черговий вибух, бо в країнах Західної Європи знову зареєстровано високий відсоток ядерної радіації, шкідливої для населення, води, продуктів, які якраз тепер починають рости, овочевих дерев, тварин тощо. Інформацію про можливість нового вибуху на сході підтвердили також Швайцарія, Франція і скандинавські країни. Покищо совєти заперечують всякі поговори про ще один вибух, але не пояснюють чому вітер приносить нові дози радіації зі Сходу.

ДОВГОРІЧНА БОРОТЬБА британських жінок-пілотів за право вести британські пасажирські літаки внутрішніми і далекими полетами, увінчалася успіхом. Уряд Великобританії і Авіаційна корпорація вже дозволили прийняти кільканад-цять пілотів і дозволити їм, на рівні з чоловіками, провадити пасажирські і транспортні тяжкі літаки. Погодженість уряду і авіаційних компаній викликало ентузіазм у тих жінок, які персонально були зацікавлені в цій справі, а також жіночих організацій, які підтримували змагання жінок за рівні права.

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ Зімбабве, африканської країни, заперечили інформації деяких пресових агентств, що вони закупили в Советському Союзі 12 джонгових літаків типу МІГ-29. Міністер оборони Ернест Кадунгу заявив, що звіт про закуп советських літаків є «неправдою», правдоподібно базованою на «поголосках і спекуляціях», що їх з антиурядовою пропагандивною метою поширюють «вороги нашої держави».

О. д-р М. Стасів...

(Закінчення зі стор. 1)

шукати за іншим під-
лячим об'єктом. Головний
проблемний звороту увагу
також на потребу професій-
ного продажу забезпечен-
ня пільг, а з тим потребу
заангажувати в Торонто
людей на постійну працю
в Окрузі.

Д-р І. Філіс згадував та-
кож присутнім про стан
фінансу УНС за 1986 рік під-
тримки при тому його
збільшення до 57,253,000
доларів, в тому членські
внески принесли на 60,000
дол. більше, як в 1985 році.
При тому він пояснив та-
кож нову систему забезпечен-
ня пільг, яка вже увійшла
в життя.

На кінець свого виступу
д-р І. Філіс побажав ново-
обраною голові Округу
Відділу УНС о. д-р М. Стасів
бу, як теж членом його Уп-

рави багато успіхів у цьому
році і закликав усіх секретарів
і організаторів відділів
співпрацювати з проводом
Округу, забезпечуючи рівно-
часно допомогу у цій праці
Головній Канцелярії. Він
також звернувся до органі-
заторів та секретарів, що
ініціатива у зібранні нових
обезпечених поліс мусить
виходити від них і вони є
відповідальні за виконання
поставлених для Округу кі-
лькості 140 нових членів у
1987 році.

На закінчення зібрання
завдав слово голова о. д-р
М. Стасів, який закликав
що Округа зробити все, що
в її силі, щоб виконати в
цілому свої завдання, але
до цього мусить мати спів-
працю всіх відділів. Молит-
вою закінчив він ці успішні
наради.

Американський...

(Закінчення зі ст. 2)

боронив цю практику для
східних обрядів в Америці,
чому?

Відповідає: — Це виклика-
ло тут багато замішання, бо
в Америці люди не були
привикли до одружених
священників, тому їм забор-
онено тут приїздити. Але
найбільш святі, що я їх
знав, це були одружені свя-
щенники.

Напрошується сказати,
що в Нешенел Кетолік
Реліжіє? у кількох остан-
ніх місяцях була поміщена
справа, що нас цікавила, а
саме: нотатки про потребу
допомоги жертвам Чорно-

биля, статті про жидівський
голодомор і відкриті статті
лістам до редакції, інтер-
в'ю з Бюкененом та інші
цікаві статті загальної те-
матики.

Чи не було би корисно,
щоб українські церковні і
мирянські чинники нав'яза-
ли контакт з цим католиць-
ким, дуже добре редагова-
ним тижневиком, поміщу-
ючи на його сторінках до-
писи та листи до редакції,
зауваження до статей?

Адреса: John J. Levko,
S.J., Center for Eastern Chri-
stian Studies, University of
Scranton, Scranton, Pa. 18510

ЯК ЗАЯВИВ НАЧАЛЬНИК канцелярії Білого Дому
Говард Бейкер, не виключено, що триденна візита
державного секретаря Джорджа Шульца в Москву може
привести до нової зустрічі між президентом Роналдом
Рейганом і генеральним секретарем ЦК КПСР Михайлом
Горбачовим. Г. Бейкер зрозумів це „відкриття“, розмовля-
ючи з репортерами в Санті Барбарі, Каліф., на підставі
снів совєтського лідера. Перед початком зустрічі Дж.
Шульца і М. Горбачова відбулася коротка розмова з
репортерами, один з яких запитав, чи планує Горбачов
поїздку до Вашингтону. „Саме це ми і збираємось
оговорити, — відповів генеральний секретар. — Однак
без причини я нікуди не їжджу, особливо в Америку. Це не
прогулянка. Коли я буду ближче до пенсії, я зможу
подорожувати для свого задоволення. А тепер я думаю
про справу“. Після зустрічі телевізія в СРСР передала
пресконференцію Шульца і Шеварднадзе.

ГЕРІ ГАРТ, який вступив офіційно у президентську
боротьбу, заявив на пресовій конференції, що для
підвищення дефіциту у федеральному бюджеті треба
підвищити податки. „Я думаю, що безвідповідальними є
твердження про можливість добитися збалансованого
бюджету без додаткових надходжень, — сказав Г. Гарт.
„Відповідаючи на запитання репортерів, Гарт закликав
збільшення податків на предмети розкошу дасть
державному скарбові додатково 25 біл. дол. на рік. Якщо
він стане президентом, Гарт не має наміру обмежувати
підвищення податків додатковими торговельними тари-
фами і оподаткуванням предметів розкошу. Він вважає,
що треба збільшити і федеральні податки „на багатих“.
Відповідаючи на запитання репортерів, Гарт закликав
за обмеження стратегічної оборонної ініціативи „лаборатор-
ними дослідженнями“ і заявив, що якщо стане президе-
нтом, то поведе переговори про роззброєння „один на
один“ з Михайлом Горбачовим. Укладення угоди з СРСР
буде одним з головних питань у його президентському
порядку дня.

В ІТАЛІЇ ВСЕ ЧЕ НЕМАЄ тимчасового уряду. Спроба
сформувати такий уряд Оскармо Люїджі Скальфаро була
неуспішною, і він, після чотирьох днів, повідомив
президента Франческо Коссігу, що він не спроможний
виконати завдання. Незабаром президент Ф. Коссіга
проголосить свій черговий план. Правдоподібно він
просить президента сенату Аматоре Фауфані, політика
Християнсько-демократичної партії, спробувати „щастя“.
Якщо і ця спроба не вдасться, то президент має консти-
туційне право призначити осіб до ведення державних справ
під наглядом голів сенату і палати громад.

Пасха...

(Закінчення зі стор. 1)

хто вірить у Нього і Ним спасеться. І тому ми разом з
усіма християнами величимо пам'ять воскресіння Хри-
стового, як Пасху визволення та відзначено його
воскресіння з такою радістю та вдячністю за те, що Він дав
нам життя вічне і ласку велику.

Воскресіння Христове поновляє і зміцнює віру нашого
народу в перемогу його визвольної ідеї та посилює його
переконання в тому, що Христос-Переможець і Визво-
тель поблагословить і його змагання до волі та що
тернистий шлях, який тепер веде наш народ через жахливу
Голготу, закінчиться його перемогою і воскресінням до
нового життя на волі.

Бож життя це Божий дар, що його кожна нормальна
людина хоче зберегти, за нього бореться, намагається
всесвітньо розвинути його не тільки на добро своє, але й
своїх ближніх. Цю тугу за кращим, за ідеальним,
божественним життям повністю задовольняє Христос-
Життєдавець. Він нас запевняє, що „Я прийшов, щоб ви
життя мали і подостатком його мали“ (Івана 10, 10).
Воскреслий Христос та спасєє її для нового життя
дочасного і вічного. Він ставить перед нею нову і високу
мету, щоб здійснювати високі християнські ідеї та
виконувати ту життєву роль, що її Сам Творець призначив
для неї.

У таких змаганнях на життя і смерть знаходиться і наш
народ. І тепер він потребує підтримки з боку всіх людей
доброї волі, а найбільше Божої допомоги, яка тільки може
помогти всім поневоленим народам, а між ними й нашому
народові відвалити камінь від дверей тюрми народів, бо
Ісус воістину воскрес, а сила його воскресіння вчинить і те,
що й наш народ буде мав силу перемогти неволі і
воскреснути, бо Христос є і нашою Пасхою Визволення!

З нагоди цих Великодніх Свят вітаємо весь наш народ і
всіх тих наших діячів, що жертвують працюючи для його
добра, як і наше Євангельське Братство, бажаючи всім
рясним Господнім благословень для їхнього життя та
праці для здійснення наших завітних мрій! Христос
воскрес! Воістину Воскрес!

За Головну Управу УЄО в Па:

† Пастор Володимир Боровський
Секретар Консисторії Української Євангельсько-
Реформованої Церкви в екс-клі
Володимир Багрий, президент

Великдень, 1987 р.

Хрест...

(Закінчення зі ст. 2)

невіруючих людей. Але ті,
що судять мене забувають,
що Церква є люблячою,
толерантною та вселен-
ською Церквою. Ідея Ісуса
Христа є найбільш револю-
ційною ідеєю про довж
останніх двадцять століть“.

Христос помер за нас...
ми спасенні його кров'ю
(Рим. 5,9). І про це ми пови-
нні пам'ятати й після цієї
правди жити. Там, де кров
нашого Спасителя не визна-
на, там є й мусить існувати
знищення й смерть“.

Слуга Божий Митрополит
Андрій перед своєю
смертю пророкував, що на-
ша Церква мусить увійти
глибоко в містерію хрес-
та, аби вона могла бути
прославленою.

Без сумніву було б немож-
ливо згадати милосердя Рот-
п'ятого Христа, якщо б
ми не були б готові на акт
прошення й примирення, та
якщо ми самі не є очищені
широю покаяною й наверне-
нням й за словами Солже-
ніцина не є готові „розділи-
ти частину нашого серця“.

Ми повинні почати пося-
тити більше увагу й час на
шукування Божого милосер-
дя й загоєння в молитві, та в
свідомості Божої присутно-
сті в нас самих. В той спосіб
ми почнемо жити більше за
радами його Святого Ду-
ха: любити те, що Ісус лю-
бить та діяти подібно, як
діяв Христос. Нам треба
прислухатись до його го-
лосу в св. Писанні, бути
повними учасниками Боже-
ственої св. Літургії, та при-
ймати Христове Тіло і
Кров, як неоціненний скарб
й джерело святості, радості
й миру. Нам треба почати
від нас самих, серед наших

щоденних обставин й вза-
мовідносин для того, щоб
заініціювати процес ліку-
вання через любов й проше-
ння, (навіть, якщо це не є
супроводжене теплими по-
чуттями). Коли наші сер-
ця стануть очищені сталим
процесом навернення та
бажанням, Ідея Ісуса
Христа є найбільш револю-
ційною ідеєю про довж
останніх двадцять століть“.

Христос помер за нас...
ми спасенні його кров'ю
(Рим. 5,9). І про це ми пови-
нні пам'ятати й після цієї
правди жити. Там, де кров
нашого Спасителя не визна-
на, там є й мусить існувати
знищення й смерть“.

Слуга Божий Митрополит
Андрій перед своєю
смертю пророкував, що на-
ша Церква мусить увійти
глибоко в містерію хрес-
та, аби вона могла бути
прославленою.

Без сумніву було б немож-
ливо згадати милосердя Рот-
п'ятого Христа, якщо б
ми не були б готові на акт
прошення й примирення, та
якщо ми самі не є очищені
широю покаяною й наверне-
нням й за словами Солже-
ніцина не є готові „розділи-
ти частину нашого серця“.

Ми повинні почати пося-
тити більше увагу й час на
шукування Божого милосер-
дя й загоєння в молитві, та в
свідомості Божої присутно-
сті в нас самих. В той спосіб
ми почнемо жити більше за
радами його Святого Ду-
ха: любити те, що Ісус лю-
бить та діяти подібно, як
діяв Христос. Нам треба
прислухатись до його го-
лосу в св. Писанні, бути
повними учасниками Боже-
ственої св. Літургії, та при-
ймати Христове Тіло і
Кров, як неоціненний скарб
й джерело святості, радості
й миру. Нам треба почати
від нас самих, серед наших

„Радуймося славі...“

(Закінчення зі стор. 1)

на визволення всієї християнської української нації з-під
сучасного безбожного-московсько-комуністичного тира-
нства. Наші волелюбні покірники мусять принести суверен-
ну християнську Україну до повної перемоги.

Ми повинні із вірних країн світу, знайти видимі й
невидимі дороги і стежки, щоб допомогти нашим сестрам і
братом у поневолі, але воюючій Україні, для піднесення
і посилення їхньої віри і боротьби для суверенної
християнської перемоги. А особливо необхідно просити
наших вірних, таємними таймами, до концентрованості
таборів і в'язиш, до наших мучеників за християнську
суверенну Україну із Господньою вірою і святою
притомою: Христос Воскрес!

Христос сказав: „Бог Царство в середині вас“ (Лука,
17, 21).

Ідучи за Христовою Мудрістю, ми говоримо: „Христия-
нська суверенна Україна в середині нас“. Отже, найперше
створимо християнську суверенну Україну у нашому
творчому прагненні і саможертвувальних ділах наших, і
прозіромо наперед доробити, якою масою осягнута
бажана мета, до якої нас приведе Дух Святий. А „Дух
Святий, там воля“ (2. Кор., 3, 17). А коли ми бачимо всі
можливості для осягнення перемоги, то мусимо пересліду-
вати Абсолютною Вірою, щоб здійснити цю перемогу. Бо:
„Хто вірує, той не має нічого неможливого“ (Матвій, 17,
18).

І коли Христос оздоровляв сліпих, калік та інших
безнадійно хворих, то Він говорив: „Віра твоя спасла
тебе“. І ми маємо всі можливості створити таку всепере-
магаючу віру, щоб сповнити наше місієне призначення
повною перемогою. А тому не шукаймо ворогів, а
шукаймо і творимо друзів і союзників самостійної
України. Христос сказав Апостолам: „Хто не супротиви-
той за вас“ (Лука, 9, 50). Отже, „Хто не проти Самостій-
ності України, той за неї“. Але в іншому місці, то Христос
застеріг: „Хто не зі Мною, той супроти Мене; хто не
збирає зі Мною, той розкидає“ (Матвій, 12, 30).

Аналогічно до Христової Мудрості, ми мусимо бути
дуже уважні і передбачливі, як у своїй біжучій праці, так і
в збройній боротьбі. А це означає: „Хто не з суверенною
християнською Україною, той проти неї; хто не сданається
широ з українською нацією, той руйнує її“. І ми мусимо
бути цілком свідомі наших ближніх і далеких сусідів, які
прикриваються також у різних формах християнства,
використовуючи його, як слуги диявола. А деякі просто
заявляють, що вони вороги Бога. Та про відкритих ворогів
християнства, то немає чий й говорити. І Христос, як
Вселенський Учитель і Спаситель, передбачливо вяснює
нам, християнам, які можуть бути для нас небезпекою, і як
знайти дорогу для перемоги.

Та найбільше місієне призначення у вірі перемоги
припадає на провід, як у Святий Христовій Церкві, так і в
українській християнській нації. І ми бачимо, як Христос
перед Своїми трагічними мучками, облитий сльозами,
молиться до Святого Отця Небесного в Гетсєманії, щоб
Апостоли гідно сповнили своє глобальне, місієне
призначення. А за тих Я посвячую в жертву Самого Себе,
щоб Освячені Правдою стали й вони. Та не тільки за них Я
благаю, а й за тих, що за їхнього слова увірують в Мене“
(Іван, 17, 19-20).

І сталося Божє чудо, що невелика група апостолів, з
малою освітою, але з непохитною Божою вірою у своє
провідницьке призначення довершила свою глобальну
місію із повною досконалістю, включаючи самовідрече-
ння. Вони створили й розбудували Свату Христову Церкву,
яка є ведучою вірою на землі, і якої ми тепер ісповідаємо.
Гартуючи їх, Христос говорив: „Ви ж оті, що
перетривали зі Мною, у Моїх випробуваннях“ (Лука, 22,
28).

І тут найбільш відповідальність Христос покладає на
добрих душпастирів для піднесення і посилення віри, а не
найкращі, які залишають свої пасти в небезпечній чи
невигідній для себе час. А також Він покладає надію і на
всіх віруючих, які саможертвувально йдуть за своїми
правдивими душпастирями. І хто відлікає нашу Свату
УАПЦ(С) від Української Нації, той руйнує себе і націю.

А з якою піднесеною урочистою вірою зустрічав
ізраїльський народ славний в'їзд Ісуса Христа до Єрусали-
му як свого давнього жданого Месію: „Благословений, хто
їде в ім'я Господнє! Осанна на висоті!“ (Матвій, 21, 9). І в
цьому піднесенні ізраїльського народу брали участь
небесні сили, щоб перед трагічним розп'яттям Христос
славно закінчив Своє Благословіє. І це ми бачимо з
Преображення Господнього: „І ось два мужі з Ним
розмовляли, — були то Мойсей та Ілля, що з'явилися в
славі, і говорили про кінець його, який в Єрусалимі Він
має докінчити“ (Лука, 9, 30-31).

Сьогодні найрадісніше свято у світі. Обрадуємося між
собою взаємною любов'ю і вітанням всіх людей:

Христос Воскрес!

І „Цей День, що його дав нам Господь, радіймо і
веселімося сьогодні“.

Розбудуємо і запалюємо любов'ю і непохитною суверен-
ною вірою нашу Свату Українську Автокефальну Правос-
лавну Церкву (Соборноправну), яка була відроджена в
Києві, — місті Премудрості Божої — в катедрі Святої
Софії, на Першому Соборі УАПЦ, 1921 року Божого, під
Первоієрархічним Проводом Митрополита Києва і всієї
України Святого Православного Просвітителя Святищен-
номученика Митрополита Василя Київського (Липківсько-
го), як його було канонізовано до Хору Небесних Святих,
на Сьомому Соборі УАПЦ(С), в Катедрі Св. Ап. Андрія
Первозванного, в Дітроїті, ЗСА, 1981 християнського
року.

Молімося і підготовляємося до славного відзначення
Тисячоліття Християнської України, яке відбудеться в
1988 християнському році.

І сьогодні, в цей день Твого Господнього воскресіння,
Улюблений наш Спасителю, благослови й осятай пaskи і
кращанки та всі тут дари, що Твої Вірні принесли до Твоїї
Святої Церкви.

Молімося і радуймося Славі Спасителя.

Христос Воскрес!
Славо його!

† Петро,
† Іосиф,
Єпископ Лубенський

Дано в Великдень, 19 квітня
1987 Християнського року,
при парафії Святого Володимира,
Форт Вейн, Індіана, ЗСА.

Друкарня СВОБОДИ
приймає на постійну працю

РОБІТНИКІВ
до висилки газет та інших
друкарських робіт

Години праці від 8-00 до 4-30 по пол.
Знання української мови обов'язкове.
Добрі умови праці і бенефіти.

Головниця особисто

СВОБОДА

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302
Тел.: (201) 434-0237

ГАЗЕТА „ВАШІНГТОН ПОСТ“ повідомила, що 15 з
28 морських піхотинців, які охороняли амбасаду ЗСА у
Масакі, вже прибули на базу в Квантіко, Вірджінія, де вони
будуть давати зізнання. Ці зізнання будуть проведені у
з'язку з слідством у справі про порушення військової
дисципліни, що мали місце в кількох американських
амбасадах, які охороняються морськими піхотинцями. До
кінця цього тижня Москву залишить решта членів
корпусу контингенту охорони, який замінюється
новим.

Пресовий Фонд „Свободи“

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що на-
дали нам свою пожертву на Фонд „Свободи“ і дитячого жур-
налу „Свобода“ та потверджуємо з подякою висоту одерж-
аної суми.

ЛИСТА Ч. 11

В. Новотна, Делрей Біч	25.00	Л. Мельник, Елмгірт	2.00
М. Мачуч, Бірлінгтон	17.00	Д. Микола, Фінікс	2.00
„Простіт“, Вінніпег	17.00	П. Мочун, Крешфорд	2.00
В. Дельскан, Рочестер	12.00	В. Музика, Роспіндсйл	2.00
Я. Держко, Вінніпег	12.00	М. Отрок, Дельтона	2.00
о. З. Злочевський		І. Павинск, Парма	2.00
Джизинтаві	12.00	М. Палюх, Елленвіль	2.00
С. Макух, Філадельфія	12.00	І. Пахолок, Бірлінгем	2.00
„Самомошч“		П. Піжницький	2.00
Філадельфія	12.00	Ст. Катеринс	2.00
Б. Фостак, Сан Сіті	12.00	В. Пілько, Оліні	2.00
С. Чууч, Чикаго	12.00	Д. Пши, Бірлінгтон	2.00
А. Шульга, Маттітак	12.00	Р. Погосек, Вінтер Парк	2.00
В. Барабаш, Гартфорд	10.00	Р. Присяжний, Воррен	2.00
М. Білас		Ю. Проніч, Ріджвуд	2.00
Гофман Естейт	10.00	А. Рісник, Вормінстер	2.00
А. Герман, Джерсі Сіті	10.00	К. Стефіні, Фальтонвіль	2.00
П. Кукула, Брікс Тавн	10.00	А. Тилька, Нью Брітен	2.00
А. Тот, Флашінг	10.00	В. Тимчинин, Німеччина	2.00
Н. Черевачко, Чикаго	10.00	С. Тополок, Рочестер	2.00
А. Бугель, Міссіссіпа	8.00	І. Трач, Маямі	2.00
М. Куніський, Оук Парк	7.00	М. Трош, Парма	2.00
М. Круні, Клівленд	6.00	Е. Фаріон	2.00
В. Матлага, Картерст	6.00	Гантінгтон Веллі	2.00
д-р М. Балушак		Т. Федаш, Астердам	2.00
„Монтреаль“	5.00	М. Чейл, Асторія	2.00
Р. Войнаровський		А. Шкрабайко	2.00
„Голлівуд“	5.00	Філадельфія	2.00
о. М. Глинський, Карнегі	5.00	П. Шмагіла, Істон	2.00
Л. Куриляк, Оук Ловн	5.00	М. Янович, Вільямсбург	2.00
В. Миколинський		А. Янушевський, Чикаго	2.00
„Монтреаль“	5.00		
В. Палідвор, Нью Йорк	5.00		
А. Петрик, Смокі Лейк	5.00		
П. Шерба, Вільямсбург	5.00		
Гр. Захарко, Філадельфія	4.00		
ЗУАДК, Філадельфія	4.00		
П. Лисенко, Піттсфілд	4.00		
С. Баричка, Нью Йорк	2.00		
В. Бахир, Ріджвуд	2.00		
Н. Бачніска, Денвер	2.00		
О. Березинський	2.00		
Філадельфія	2.00		
Р. Білоус, Кратко, Лейквуд	2.00		
І. Букало, Вест Петерсон	2.00		
Р. Вербоєвський	2.00		
„Лонг Айленд Сіті“	2.00		
А. Глуховський	2.00		
„Монтреаль“	2.00		
Ю. Гнат, Ірвінгтон	2.00		
С. Гомула, Голлівуд	2.00		
Л. Гордінський, Дітройт	2.00		
В. Горностай, Парма	2.00		
І. Гош, Філадельфія	2.00		
Х. Гомез, Вестмінстер	2.00		
М. Дребін, Бронкс	2.00		
А. Доліницька	2.00		
„Монтреаль“	2.00		
В. Ермоленко	2.00		
Міннеаполіс	2.00		
О. Житинський, Фінікс	2.00		
О. Жулинський	2.00		
Ірвінгтон	2.00		
А. Іваншин, Флашінг	2.00		
О. Іванчик, Бруклін	2.00		
Н. Карачевська, Йонкерс	2.00		
М. Кіс, Сент Бруно	2.00		
В. Кліш, Філадельфія	2.00		
В. Ковінко, Гартфорд	2.00		
Б. Котак, Велерсфілд	2.00		
К. Коч, Джерсі Сіті	2.00		